272. 1852

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

[illegible] prijs dezer Courant met het Bijblad is [illegible] in het jaar; die van de Courant alleen f. 20 die van het Bijblad alleen f. 16.

De prijs der advertentien is [illegible] cents den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

DINGSDAG 16 NOVEMBER.

[illegible] Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

[Staatsblad no. 197.) *WET van den 5den November* 1852, *houdende regeling van de verdeeling der provincien in kiesdistricten, ter benoeming der leden van de Provinciale Staten, enz.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, [PRI]NS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het, volgens artt. 4 en [..] der wet van 6 Julij 1850 (Staatsblad no. 39), noodzakelijk is, de ver[dee]ling der provincien in kiesdistricten, ter benoeming der leden van de [Pr]ovinciale Staten, het getal der in elk district te kiezen leden en den rooster [hu]nner aftreding bij de wet vast te stellen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen [ov]erleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij [go]edvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Elke provincie wordt, ter benoeming der leden van de Pro[vin]ciale Staten, verdeeld in de kiesdistricten, welke op de bij deze wet [ge]voegde tabel A zijn aangewezen.

Art. 2. Gedeputeerde Staten kunnen, waar zij het noodig achten, onder[ki]esdistricten aanwijzen.

Zij zorgen dat althans elke gemeente van 1000 inwoners een onder[ki]esdistrict uitmake.

Art. 3. Het getal der in elk district te kiezen leden en de rooster, naar welken zij om de drie jaren aftreden, wordt in de tabel A geregeld.

Art. 4. In elk nieuw district worden zoo velen der in elk tegenwoordig district benoemden geacht gekozen te zijn, als de bij deze wet gevoegde tabel B aanwijst.

Art. 5. Gedeputeerde Staten bepalen, naar welk nieuw district ieder der in elk tegenwoordig district benoemden, volgens den in tabel B gestelden regel, overgaat.

Zij doen, binnen eene maand na de afkondiging dezer wet, in een dagblad der provincie eene lijst plaatsen, aanwijzende in welk nieuw district elk der tegenwoordige leden van de Staten geacht wordt gekozen te zijn.

Zij zenden uittreksels dezer lijst aan de gemeentebesturen der hoofdplaatsen van de nieuwe districten en aan de leden, zoover ieder aangaat.

Art. 6. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 5den November 1852.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Uitgegeven den *twaalfden* November 1852.

De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD.

TABEL A.

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
	Noordbrabant.			
[Hertogen]bosch.	's Hertogenbosch Rosmalen Den Dungen St. Michielsgestel Schijndel Vught Heeswijk Dinther Geffen Nuland Heesch Nistelrode Lith Lithoijen Berlicum c. a.	8	4	4
[Gr]ave	Grave Escharen Velp Reek Gassel Linden Cuijk Schaijk Beers Uden Mill Zeeland Ravenstein Dieden c. a. Deursen c. a. Huisseling c. a. Boxmeer Sambeek c. a. Vierlingsbeek Maashees c. a. Oploo c. a. Wanrooij Beugen Oeffelt Haps Oss Berchem Megen c. a. Oijen c. a. Herpen.	7	4	3
TILBURG	Tilburg Goirle Berkel c. a. Oisterwijk Moergestel Diessen Hilvarenbeek Loon op Zand Udenhout Gilze en Rijen Boxtel Esch Helvoirt Haaren Cromvoirt Liempde.	7	3	4
HEUSDEN	Heusden Bokhoven Alem c. a. Empel c. a. Engelen Drongelen c. a. Dussen Hedikhuizen Heesbeen c. a. Herpt en Bern Meeuwen c. a. Oudheusden c. a. Wijk en Aalburg Veen Woudrichem Rijswijk Andel De Werken c. a. Werkendam Giessen Emmikhoven c. a. Almkerk Waalwijk Baardwijk Besoijen Capelle Sprang Vrijhoeve Capelle Waspik Vlijmen Nieuwkuik c. a. Drunen.	7	4	3
HELMOND	Helmond Aarle-Rixtel Beek en Donk Lieshout Mierlo Stiphout Gemert Bakel c. a. Nunen en Gerwen c. a. Heeze Leende Asten Deurne en Liessel Vlierden Someren Lierop Budel Maarheeze Soerendonk c. a. Veghel Erp Boekel	7	3	4
EINDHOVEN	Eindhoven Aalst Dommelen Geldrop Gestel c. a. Oerle Stratum Strijp Tongelre Valkenswaard Veldhoven c. a. Waalre Woensel c. a. Zeelst Zes-gehuchten Borkel en Schaft Westerhoven St. Oedenrode Son en Breugel Oirschot Best Vessem c. a. Oostelbeers c. a. Bladel Bergeijk	7	4	3

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
EINDHOVEN (*Vervolg.*)	Reusel			
	Hoogemierde c. a.			
	Hoogeloon c. a.			
	Eersel			
	Duisel c. a.			
	Riethoven			
	Luijksgestel.			
BREDA	Breda	7	3	4
	Ginneken c. a.			
	Teteringen			
	Princenhage			
	Etten en Leur			
	Rijsbergen			
	Zundert c. a.			
	Chaam			
	Alphen en Riel			
	Baarle-Nassau.			
ZEVENBERGEN	Zevenbergen	7	4	3
	Klundert			
	Willemstad			
	Standdaarbuiten			
	Hooge en Lage Zwaluwe			
	Oudenbosch			
	Oosterhout			
	's Gravenmoer			
	Raamsdonk			
	Geertruidenberg			
	Made en Drimmelen			
	Terheijden			
	Dongen			
	Fijnaart c. a.			
BERGEN OP ZOOM.	Bergen op Zoom	7	3	4
	Putte			
	Ossendrecht			
	Woensdrecht c. a.			
	Huibergen			
	Halsteren			
	Nieuw Vosmeer			
	Steenbergen			
	Rozendaal c. a.			
	Rucphen c. a.			
	Hoeven c. a.			
	Dinteloord			
	Wouw			
	Oud-Gastel c. a.			
9		64	32	32

Gelderland.

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
ARNHEM	Arnhem	4	2	2
	Rozendaal			
	Rheden.			
EDE	Renkum	4	2	2
	Doorwerth			
	Wageningen			
	Ede			
	Scherpenzeel			
	Barneveld			
PUTTEN	Hoevelaken	4	2	2
	Nijkerk			
	Putten			
	Ermelo			
	Harderwijk.			
OLDEBROEK	Elburg	4	2	2
	Doornspijk			
	Oldebroek			
	Hattem			
	Epe			
	Heerde.			
VOORST	Apeldoorn	4	2	2
	Voorst			
	Brummen.			
ZUTPHEN	Zutphen	4	2	2
	Gorssel			
	Warnsveld			
	Laren			
	Verwolde			
	Lochem.			
RUURLO	Neede	4	2	2
	Borculo			
	Ruurle			
	Vorden			
	Eibergen			
	Groenlo			
	Lichtenvoorde.			
AALTEN	Winterswijk	4	2	2
	Aalten			
	Dinxperlo			
	Wisch			
	Ambt Doetinchem.			
ZEVENAAR	Gendringen	5	3	2
	Bergh			
	Didam			
	Zevenaar			
	Herwen			
	Pannerden			
	Duiven			
	Westervoort			
	Angerlo			
	Wehl.			
DOESBURG	Stad Doetinchem	3	1	2
	Doesburg			
	Hummelo en Keppel			
	Steenderen			
	Hengelo			
	Zelhem.			
ELST	Gent	3	2	1
	Bemmel			
	Valburg			
	Loenen en Wolferen			
	Elst			
	Huissen.			
TIEL	Heteren	4	2	2
	Hemmen			
	Dodewaard			
	Kesteren			
	Echteld			
	IJzendoorn			
	Lienden			
	Maurik			
	Zoelen			
	Tiel			
	Wadenoijen.			
GELDERMALSEN	Ophemert	4	2	2
	Varik			
	Est en Opijnen			
	Geldermalsen			
	Waardenburg			
	Deil			
	Haaften			
	Herwijnen			
	Vuren			
	Buren			
	Beusichem			
	Culemborg			
	Beest			
	Buurmalsen.			
ZALT-BOEMEL	Brakel	3	1	2
	Zuilichem			
	Poederoijen			
	Nederhemert			
	Ammerzoden			
	Hedel			
	Kerkwijk			
	Gameren			
	Zalt-Boemel			
	Hurwenen			
	Driel			
	Rossum.			
WYCHEN	Heerewaarden	4	2	2
	Dreumel			
	Appeltern			
	Wamel			
	Druten			
	Horssen			
	Batenburg			
	Bergharen			
	Ewijk			
	Wychen			
	Balgoy			
	Overasselt			
	Heumen			
	Groesbeek.			
NIJMEGEN	Nijmegen	4	2	[illegible]
	Ubbergen			
	Millingen			
	Beuningen.			
16		62	31	[illegible]

Zuidholland.

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
LEYDERDORP.	Leyderdorp	4	2	[illegible]
	Zoeterwoude			
	Koudekerk			
	Voorschoten			
	Oegstgeest			
	Rhijnsburg			
	Valkenburg			
	Warmond			
	Sassenheim			
	Noordwijk			
	Noordwijkerhout			
	Voorhout			
	Lisse			
LEYDEN	Hillegom	5	3	[illegible]
	de Vennip			
	Katwijk			
	Leyden			
ZOETERMEER	Zoetermeer	4	2	[illegible]
	Veur			
	Wassenaar			
	Voorburg			
	Zegwaart			
	Stompwijk			
	Benthuizen			
	Pijnacker			
	Nootdorp			
	Berkel			
	Hillegersberg			
	Schiebroek			
	Bergschenhoek			
	Tempel			
	Zevenhuizen			
	Bleiswijk			
	Nieuwerkerk op den IJssel			
	Cappelle op den IJssel			
	Moordrecht			
	Moercapelle.			
's GRAVENHAGE	's Gravenhage.	10	5	[illegible]
VLAARDINGEN	Vlaardingen	4	2	[illegible]
	Vlaardinger-Ambacht			
	Maassluis			
	Maasland			
	Rozenburg			
	Naaldwijk			
	de Lier			
	's Gravesande			
	Monster			
	Loosduinen			
	Wateringen			
	Rijswijk.			
DELFT	Delft	3	1	[illegible]
	Hof van Delft			
	Vrijenban			
	Abtsregt			
	Akkersdijk			
	Schipluiden			
	Hodenpijl			
	Groeneveld			
	St.-Maartensregt.			
SCHIEDAM	Schiedam	3	2	[illegible]
	O. en N. Mathenesse			
	Nieuwland			
	Kethel			
	Zouteveen			
	Delfshaven			
	Overschie.			
ROTTERDAM	Rotterdam	13	6	[illegible]
	Kralingen.			
ALPHEN	Alphen	4	2	[illegible]
	Boskoop			
	Bodegraven			
	Zwammerdam			
	Hazerswoude			
	Hoogeveen			
	Oudshoorn			
	Ter Aar			
	Nieuwveen			
	Alkemade			
	Hoogmade			
	Boekhorst			
	Woubrugge			
	Rijnsaterwoude			
	Aarlanderveen			
	Nieuwkoop			
	Zevenhoven			
	Achttienhoven.			

Hoofdkies-district.	Gemeenten van het hoofd-kiesdistrict.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
Gouda	Gouda Haastrecht Woerden Rietveld Waarder Barwoutswaarden Oudewater Hekendorp Papekop Lange Ruige Weide Stein [illegible] Broek Noord-Waddinxveen Zuid-Waddinxveen Reeuwijk Sluipwijk Middelburg Schoonhoven Vlist Stolwijk Ouderkerk op den IJssel Berkenwoude Zuidbroek Gouderak Berg-ambacht Ammerstol Lekkerkerk Krimpen op de Lek Krimpen op den IJssel Stormpolder.	6	3	3
Gorinchem	Gorinchem Schelluinen Arkel Spijk Hardinxveld Leerdam Schoonrewoerd Leerbroek Nieuwland Asperen Heukelum Kedichem Vianen Hagestein Everdingen Lexmond Hei- en Boeicop.	4	2	2
Sliedrecht	Meerkerk Ameide Tienhoven Noordeloos Hoog Blokland Hoornaar Groot-Ammers Nieuwpoort Langerak Goudriaan Ottoland Giessendam Giessen-Nieuwkerk Peursum Neder-Slingeland Streefkerk Brandwijk Molenaarsgraaf Bleskensgraaf Hofwegen Laag-Blokland Sliedrecht Wijngaarden Alblasserdam Nieuw-Lekkerland Oud-Alblas Papendrecht.	4	2	2
Dordrecht	Dordrecht Dubbeldam Wieldrecht de Mijl.	4	2	2
Oud-Beijerland	Oud-Beijerland Numansdorp Zuid-Beijerland Klaaswaal Heinenoord Goidschalxoord Nieuw-Beijerland Piershil Goudswaard	3	2	1

Hoofdkies-district.	Gemeenten van het hoofd-kiesdistrict.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
Oud-Beijerland. (*Vervolg.*)	's Gravendeel Puttershoek Maasdam Strijen Strijensas Mijnsheerenland Westmaas.			
Ridderkerk	Ridderkerk Rijsoort Zwijndrecht Meerdervoort Hendrik-Ido-Ambacht Sandelingen-Ambacht Heer-Oudelands-Ambacht Groote Lindt Heerjansdam Kleine Lindt Kijfhoek IJsselmonde Oost- en West-Barendrecht Charlois Katendrecht Poortugaal Rhoon Hoogvliet Pernis.	3	1	2
Brielle	Brielle Oostvoorne Zwartewaal Vier-polders of het Nieuwland Nieuwenhoorn Hellevoetsluis Nieuw Hellevoet Oude en Nieuwe Struiten Rockanje Naters Zuidland Biert Simonshaven Hekelingen Oudenhoorn Spijkenisse Geervliet Heenvliet Abbenbroek.	3	2	1
Middelharnis	Middelharnis Sommelsdijk Dirksland Melissant Onwaard Roxenisse Goedereede Stellendam Ouddorp Oude Tonge Nieuwe Tonge Herkingen Ooltgensplaat den Bommel Stad aan 't Haringvliet.	3	1	2
17		80	40	40

Noordholland.

Hoofdkies-district.	Gemeenten van het hoofd-kiesdistrict.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
Den Helder	den Helder Terschelling Texel Vlieland.	3	1	2
Schagen	Schagen Sint Maarten de Zijpe Wieringerwaard Callantsoog Petten Wieringen Barsingerhorn Oud-Carspel Zuid-Scharwoude Noord-Scharwoude Sint-Pancras Broek op Langendijk Haringcarspel Warmenhuizen Koedijk Bergen Schoorl Heer-Hugowaard Veenhuizen Nieuwe-Niedorp Oude-Niedorp Winkel.	4	2	2
Alkmaar	Alkmaar Oudorp Egmond-binnen Egmond aan Zee Wimmenum Heilo Limmen Castricum Heemskerk Uitgeest Akersloot.	3	2	1
Zaandam	Zaandam Zaandijk Koog aan de Zaan Wormerveer Oostzaan Crommenie Westzaan Assendelft.	4	2	2
Enkhuizen	Enkhuizen Urk Medemblik Opperdoes Twisk Spanbroek Opmeer Hoogwoud Hensbroek Obdam Zijbecarspel Abbekerk Midwoud Wervershoof Andijk Grootebroek Bovencarspel Hoogcarspel Westwoud Venhuizen.	4	2	2
Hoorn	Hoorn Berkhout Beets Oudendijk Schardam Avenhorn Grosthuizen Scharwoude Ursem Oterleek Wognum Nibbixwoud Zwaag Blokker Schellinkhout Wijdenes.	3	2	1
Purmerend	Purmerend Kwadijk Ilpendam Landsmeer Beemster Oosthuizen Warder Schermerhorn de Rijp Graft Zuid- en Noord-Schermer Wormer Wijde Wormer Jisp.	3	1	2
Edam	Edam Middelie Monnikkendam Katwoude Marken Broek in Waterland Nieuwendam Buiksloot Schellingwoude Ransdorp.	2	1	1
Nieuwer-Amstel	Nieuwer-Amstel Rietwijkeroord Ouder-Amstel Uithoorn Aalsmeer Leymuiden Kalslagen Sloten.	2	1	1
Amsterdam	Amsterdam.	34	17	17

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
WEESP	Weesp Weespercarspel Diemen Watergraafsmeer Muiden Naarden Huizen Nederhorst den Berg 's Graveland Kortenhoef Ankeveen Laren Bussum Blaricum Hilversum.	4	2	2
HAARLEM.	Haarlem Beverwijk Wijk aan Zee en Duin Velsen Spaarnwoude Spaarndam Houtrijk en Polanen Haarlemmerliede Zuidschalkwijk Bloemendaal Schoten Zandvoort Heemstede Bennebroek Berkenrode.	6	3	3
12		72	36	36
	Zeeland.			
MIDDELBURG	Middelburg Aagtekerke Arnemuiden Biggekerke en Krommenhoeke [illegible] Gapinge Grijpskerke Kleverskerke Koudekerke Melis- en Mariekerke Nieuwland en St. Joosland Oostkapelle Oost- en West-Souburg Ritthem Serooskerke St. Laurens en Brigdamme Veere Vlissingen Vrouwenpolder Westkapelle Zoutelande.	11	6	5
ZIERIKZEE	Zierikzee Bommenede Brouwershaven Bruinisse Burgh en Westerschouwen Dreischor Duivendijke Elkerzee Ellemeet Haamstede Kerkwerve Nieuwerkerk Noordgouwe Noordwelle Oosterland Ouwerkerk Renesse [illegible] Zonnemaire.	6	3	3
THOLEN	Tholen Oud Vossemeer Poortvliet Scherpenisse St. Annaland St. Maartensdijk St. Philipsland Stavenisse.	3	1	2
GOES	Goes Baarland Borssele Colijnsplaat Driewege Ellewoutsdijk Fort Bath en Bath	8	4	4
GOES (*Vervolg*)	's Gravenpolder 's Heer-Abtskerke 's Heer-Arendskerke 's Heerenhoek 's Heer-Hendrikskinderen Heinkenszand Hoedekenskerke Kapelle Kats Kattendijke Kloetinge Kortgeen Krabbendijke Kruiningen Nisse Oudelande Ovezande Rilland en Maire Schore en Vlake Waarde en Valkenisse Wemeldinge Wissekerke [illegible] [illegible] [illegible]			
SLUIS	Sluis Aardenburg Biervliet Breskens Cadzand Eede Groede Heille Hoofdplaat Nieuwvliet Oostburg Retranchement Schoondijke St. Anna ter Muide St. Kruis Waterlandskerkje IJzendijke Zuidzande.	6	3	3
HULST	Hulst Axel Boschkapelle Clinge Graauw en Langendam Hengstdijk Hoek Hontenisse Koewacht Neuzen Ossenisse Overslag Philippine Sas van Gent Stoppeldijk St. Jan Steen Westdorpe Zaamslag Zuiddorpe.	8	4	4
6		42	21	21
	Utrecht.			
UTRECHT	Utrecht.	13	7	6
AMERSFOORT	Amersfoort Hoogland Duist Bunschoten Eemnes Baarn de Vuursche Soest Leusden Stoutenburg Renswoude.	7	3	4
AMERONGEN	Amerongen Woudenberg Veenendaal Rhenen Leersum Maarn Darthuizen Langbroek Wijk bij Duurstede Cothen Werkhoven Sterkenburg Odijk Rijzenburg	7	4	3
AMERONGEN (*Vervolg*)	Driebergen Doorn Zeist Bunnik Rijnauwen.			
IJSSELSTEIN.	IJsselstein Vreeswijk Jutphaas Schonauwen Oud-Wulven Houten Schalkwijk Tull en 't Waal Lopik Jaarsveld Cabauw Zevender Willige Langerak Noord-Polsbroek [illegible] [illegible] Benschop Willeskop Montfoort Snelrewaard Linschoten Wulverhorst Achthoven Oudenrijn Veldhuizen Harmelen Vleuten Haarzuilens Gerverskop 's Gravesloot Zegveld Kamerik Mijzijde Kamerik Houtdijken Teckop Kockengen Laag Nieuwkoop.	7	[illegible]	[illegible]
BREUKELEN	Wilnis Oudhuizen Vinkeveen en Waverveen Mijdrecht Abcoude Proosdij Abcoude Baambrugge Nigtevecht Vreeland Loenen Loenersloot Loosdrecht Ruwiel Portengen Breukelen St. Pieter Breukelen Nijenrode Maarssenbroek Maarssen Maarsseveen Tienhoven Westbroek Maartensdijk de Bildt Achttienhoven Zuijlen.	7	[illegible]	[illegible]
5		41	[illegible]	[illegible]
	Friesland.			
LEEUWARDEN	Leeuwarden Leeuwarderadeel Idaarderadeel Menaldumadeel Tietjerksteradeel.	10	[illegible]	[illegible]
DOKKUM	Dokkum Ferwerderadeel Westdongeradeel Oostdongeradeel Dantumadeel Kollumerland en Nieuw Kruisland Achtkarspelen Ameland Schiermonnikoog.	10	[illegible]	[illegible]
HEERENVEEN	Smallingerland Opsterland Ooststellingwerf Weststellingwerf Schoterland Aengwirden Utingeradeel.	10	[illegible]	[illegible]

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
SNEEK	Sneek			
	Ylst			
	Sloten			
	Workum			
	Hindeloopen			
	Staveren			
	Wijmbritseradeel			
	Hemelumer Oldephaert en Noordwolde	10	5	5
	Gaasterland			
	Lemsterland			
	Doniawerstal			
	[illegible]			
	[illegible]radeel.			
FRANEKER	Franeker			
	Harlingen			
	Bolsward			
	Wonseradeel	10	5	5
	Franekeradeel			
	Barradeel			
	't Bildt			
	Baarderadeel.			
5		50	25	25
	Overijssel.			
ZWOLLE	Zwolle.	4	2	2
DEVENTER	Deventer	4	2	2
	Diepenveen.			
[illegible]	Kampen			
	Schokland			
	[illegible]veen	[illegible]	2	1
	[illegible]			
	[illegible]			
	Grafhorst.			
STEENWIJK	Steenwijk			
	Steenwijkerwold			
	Oldemarkt			
	Giethoorn			
	Kuinre	4	[illegible]	[illegible]
	Blankenham			
	Blokzijl			
	Stad Vollenhove			
	Ambt Vollenhove.			
ZWARTSLUIS	Zwartsluis			
	Hasselt	[illegible]	1	1
	Genemuiden			
	Wanneperveen.			
[illegible]	Dalfsen			
	Zwollerkerspel	3	1	2
	Staphorst			
	Zalk.			
RAALTE	Raalte			
	Hellendoorn			
	[illegible]	4	2	2
	[illegible]			
	[illegible]			
[illegible]KELO	[illegible]			
	[illegible]			
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	Holten			
	Bathmen.			
[illegible]	Enschedé			
	Lonneker			
	Haaksbergen	6	3	3
	Diepenheim			
	Stad Delden			
	Ambt Delden			
	Hengelo.			
[illegible]ZAAL	Oldenzaal			
	Losser			
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	3
	[illegible]			
	Weerselo			
	Borne.			
STAD ALMELO	Stad Almelo			
	Ambt Almelo			
	den Ham	5	3	2
	Wierden			
	Vriezenveen			
	Tubbergen.			

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
STAD OMMEN	Stad Ommen			
	Ambt Ommen			
	Nieuwleusen			
	Avereest	4	2	2
	Stad Hardenberg			
	Ambt Hardenberg			
	Gramsbergen.			
12		47	[illegible]	23
	Groningen.			
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
HOOGEZAND	Hoogezand			
	Sappemeer	3	2	1
	Haren			
	Noorddijk.			
ZUIDHORN	Zuidhorn			
	Grijpskerk			
	Oldehove			
	Ezinge	5	2	3
	Aduard			
	de Leek			
	Marum			
	Grootegast			
	Oldekerk.			
ONDERDENDAM	Bedum			
	Winsum			
	Leens			
	Ulrum			
	Kloosterburen			
	Eenrum	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	Baflo			
	Warffum			
	Adorp			
	Middelstum			
	Kantens			
	Usquert			
	Uithuizen			
	Hoogkerk.			
APPINGADAM	Appingadam			
	Delfzijl			
	Bierum			
	't Zandt			
	Loppersum	8	4	4
	Ten Boer			
	Slochteren			
	Stedum			
	Uithuizermeden			
	Termunten.			
WINSCHOTEN	Winschoten			
	Midwolde			
	Nieuwolde			
	Finsterwolde			
	Beerta			
	Nieuweschans	7	3	4
	Zuidbroek			
	Noordbroek			
	Scheemda			
	Muntendam			
	Meeden			
	Bellingwolde.			
OUDE PEKEL A	Wedde			
	Onstwedde			
	Vlagtwedde	7	4	3
	Oude Pekel-A			
	Nieuwe Pekel-A			
	Veendam			
	Wildervank.			
7		45	23	22
	Drenthe.			
ASSEN	Assen			
	Anlo			
	Smilde			
	Norg			
	Roden	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	Peize			
	Eelde			
	Zuidlaren			
	Vries			
	Gieten			
	Gasselte			

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
ASSEN (*Vervolg.*)	Odoorn			
	Borger			
	Beilen			
	Rolde			
	Westerbork			
	Diever			
	Dwingelo			
	Vledder.			
HOOGEVEEN	Hoogeveen			
	Coevorden			
	[illegible]			
	[illegible]			
	Meppel			
	Nijeveen			
	Oosterhesselen	17	9	8
	Ruinen			
	Ruinerwold			
	[illegible]			
	[illegible]			
	Zuidwolde			
	Zweelo.			
2		35	18	17
	Limburg.			
MAASTRICHT	Maastricht.	6	3	3
MEERSSEN	Amby			
	Beek			
	[illegible]			
	[illegible]			
	[illegible]			
	Cadier en Keer			
	Gesloo			
	Eijsden			
	Geulle			
	Gronsveld			
	Heer	5	3	2
	Heugem			
	Itteren			
	Meerssen			
	Mesch			
	Oud-Vroenhoven			
	Rijckholt			
	St. Geertruid			
	St. Pieter			
	Spaubeek			
	Stein			
	Ulestraten.			
GULPEN	Bocholtz			
	Gulpen			
	Margraten			
	Mheer			
	Noorbeek			
	Oud-Valkenburg			
	Schin op Geulle	4	2	2
	Simpelveld			
	[illegible]			
	[illegible]			
	[illegible]			
	[illegible]burg			
	Wittem			
	Wylré.			
HEERLEN	Eijgelshoven			
	Heerlen			
	Hoensbroek			
	[illegible]			
	[illegible]			
	[illegible]			
	Nieuwenhagen			
	Rimburg	4	2	2
	Schaesberg			
	Schimmert			
	Ubach [illegible]			
	[illegible]			
	[illegible]rade.			
SITTARD	Amstenrade			
	Bingelrade			
	Brunssum			
	Jabeek			
	Merkelbeek	5	2	3
	Nuth			
	Oirsbeek			
	Schinnen			
	Schinveld			

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
SITTARD	Born Broeksittard Geleen Grevenbicht Limbricht Munstergeleen Nieuwstad Obbicht Sittard Urmond.			
ROERMOND	Roermond Echt Herten Horn Linne Maasbracht Melick en Herkenbosch Maasniel Montfort St. Odiliënberg Ohé en Laak Posterholt Roosteren Stevensweert Susteren Swalmen Wessem			

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
	Baexem Beegden Buggenum Grathem Halen Heel Heijthuijzen Hunsel Ittervoort Meijel Nederweert Neer Neeritter Nunhem Roggel Stramproy Thorn Weert Wessem	6	3	3
	Arcen en Velden Beesel Belfeld Broekhuizen Grubbenvorst Helden Kessel Maasbree Tegelen Venlo.			

HOOFDKIES-DISTRICT.	GEMEENTEN van het HOOFD-KIESDISTRICT.	Getal der te kiezen leden.	Eerste aftredende helft.	Tweede aftredende helft.
9				
HORST	Horst Meerloo Sevenum Venray Wanssum Bergen Gennep Mook Ottersum.	4	2	
		45	23	22

TABEL B.

In het nieuw hoofd-kiesdistrict	worden gekozen	der benoemden in het tegenwoordig hoofdkiesdistrict.
Noordbrabant.		
's Hertogenbosch	acht	's Hertogenbosch.
Grave	zeven	Grave.
Tilburg	zeven	Tilburg.
Heusden	zeven	Heusden.
Helmond	zeven	Helmond.
Eindhoven	zeven	Eindhoven.
Breda	zeven	Breda.
Zevenbergen	zeven	Zevenbergen.
Bergen op Zoom	zeven	Bergen op Zoom.
Gelderland.		
Arnhem	vier	Arnhem.
Ede	twee	Arnhem.
	een	Elst.
	een	Harderwijk.
Putten	vier	Harderwijk.
Oldebroek	twee	Harderwijk.
	twee	Zutphen.
Voorst	een	Arnhem.
	drie	Zutphen.
Zutphen	twee	Zutphen.
	twee	Ruurlo.
Ruurlo	drie	Ruurlo.
	een	Zutphen.
Aalten	drie	Ruurlo.
	een	Doetinchem.
Zevenaar	een	[illegible]
	drie	Doetinchem.
	een	Arnhem.
Doesburg	drie	Doetinchem.
Elst	drie	Elst.
Tiel	drie	Elst.
	[illegible]	Zalt-Boemel.
Geldermalsen	[illegible]	[illegible]
Zalt-Boemel	drie	Zalt-Boemel.
Wychen	een	Elst.
	drie	Nijmegen.
Nijmegen	vier	Nijmegen.
Zuidholland.		
Leyderdorp	vier	Leyderdorp.
Leyden	vijf	Leyden.
	een	's Gravenhage 2de distr.
Zoetermeer	een	Delft.
	twee	Schiedam.
's Gravenhage	vijf	's Gravenhage 1ste distr.
	vijf	's Gravenhage 2de distr.
	twee	Delft.
Vlaardingen	een	's Gravenhage 1ste distr.
	een	Schiedam.
Delft	drie	Delft.
Schiedam	drie	Schiedam.
Rotterdam	zeven	Rotterdam 1ste district.
	zes	Rotterdam 2de district.

In het nieuw hoofd-kiesdistrict	worden gekozen	der benoemden in het tegenwoordig hoofdkiesdistrict.
Alphen	een	Leyden.
	twee	Leyderdorp.
	een	Rotterdam 2de district.
Gouda	zes	Gouda.
Gorinchem	vier	Gorinchem.
Sliedrecht	twee	Gorinchem.
	twee	Dordrecht.
Dordrecht	vier	Dordrecht.
Oud-Beijerland	drie	Ridderkerk.
Ridderkerk	drie	Ridderkerk.
Brielle	drie	Brielle.
Middelharnis	drie	Brielle.
Noordholland.		
den Helder	drie	Alkmaar.
Schagen	drie	Alkmaar.
	een	Hoorn.
Alkmaar	twee	Alkmaar.
	een	Haarlem.
Zaandam	vier	Zaandam.
Enkhuizen	drie	Hoorn.
	een	Zaandam.
Hoorn	drie	Hoorn.
Purmerend	twee	Zaandam.
	een	Edam.
Edam	twee	Edam.
Nieuwer-Amstel	twee	Amsterdam 5de district.
Amsterdam	acht	Amsterdam 1ste district.
	zeven	„ 2de „
	zeven	„ 3de „
	zeven	„ 4de „
	vijf	„ 5de „
Weesp	vier	Edam.
Haarlem	zes	Haarlem.
Zeeland.		
Middelburg	elf	Middelburg.
Zierikzee	zes	Zierikzee.
Tholen	drie	Zierikzee.
Goes	zeven	Goes.
	een	Zierikzee.
Sluis	zes	Sluis.
Hulst	vier	Sluis.
	vier	Goes.
Utrecht.		
Utrecht	achttien	Utrecht.
Amersfoort	zeven	Amersfoort.
Amerongen	zeven	Amersfoort.
IJsselstein	zeven	IJsselstein.
Breukelen	zeven	IJsselstein.
Friesland.		
Leeuwarden	tien	Leeuwarden.
Dokkum	tien	Dokkum.
Heerenveen	tien	Heerenveen.
Sneek	tien	Sneek.
Franeker	tien	Franeker.

In het nieuw hoofd-kiesdistrict	worden gekozen	der benoemden in het tegenwoordig hoofdkiesdistrict.
Overijssel.		
Zwolle	vier	Zwolle.
Deventer	vier	Deventer.
Kampen	drie	Kampen.
Steenwijk	vier	Kampen.
Zwartsluis	twee	Kampen.
Dalfsen	drie	Zwolle.
Raalte	vier	Deventer.
Markelo	een	Deventer.
	een	Almelo.
	een	Enschedé.
Enschedé	zes	Enschedé.
Oldenzaal	twee	Almelo.
	drie	Enschedé.
Stad Almelo	vijf	Almelo.
Stad Ommen	twee	Zwolle.
	twee	Almelo.
Groningen.		
Groningen	acht	Groningen.
Hoogezand	twee	Groningen.
	een	Appingadam.
Zuidhorn	een	Groningen.
	vier	Onderdendam.
Onderdendam	zeven	Onderdendam.
Appingadam	acht	Appingadam.
Winschoten	zes	Winschoten.
	een	Appingadam.
Oude Pekel A	zes	Winschoten.
	een	Appingadam.
Drenthe.		
Assen	achttien	Assen.
Hoogeveen	zeventien	Hoogeveen.
Limburg.		
Maastricht	zes	Maastricht.
Meerssen	drie	Maastricht.
	twee	Sittard.
Gulpen	vier	Heerlen.
Heerlen	vier	Heerlen.
Sittard	een	Heerlen.
	vier	Sittard.
Roermond	drie	Roermond.
	drie	Sittard.
Weert	zes	Roermond.
Venlo.	vijf	Venlo.
Horst	vier	Venlo.

Bij besluit van 11 November 1852, n°. 28, is door Zijne Majesteit aan den heer J. Carré, commies bij het Departement van Buitenlandsche Zaken, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het ridderkruis der Leopoldsorde, hem door Zijne Majesteit den Koning der Belgen geschonken.

Bij besluit van den 15den November jl., n°. 36, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, te benoemen tot lid van den Raad van Bestuur der Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, in te gaan met den 1sten October aanstaande, den heer *J. Wittering*.

Bij besluit van den 15den November 1852, n°. 41, heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan *J. E. Slot*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Meppel.

Bij besluit van den 15den November 1852, n°. 44, heeft Z. M. goedgevonden te benoemen tot burgemeester van Bergen, Egmond binnen en Wimmenum, *S. C. S. Holland*.

Bij Koninklijk besluit van 11 dezer, n°. 14, is goedgekeurd een besluit der Staten van Noordbrabant van 4 dezer, n°. 1, betrekkelijk de oprigting eener provinciale commissie van landbouw.

Bij Koninklijk besluit van den 13den November 1852, n°. 85, zijn benoemd tot ontvangers:

van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Zoltkamp c. a., de heer *A. M. van Kessel*, thans surnumerair van 's Rijks belastingen te Zwolle;

van de directe belastingen en accijnsen te Voorthuisen c. a., de heer *W. Hollius*, thans surnumerair van 's Rijks belastingen te 's Gravenhage.

Bij Koninklijk besluit van den 13den November 1852, n°. 86, zijn benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen:

te Ternaard, de heer *S. F. van Berg*, thans ontvanger derzelfde middelen te Westergeest;

te Westergeest, de heer *C. I. A. Greven*, thans surnumerair van 's Rijks belastingen te Arnhem.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Finantien brengt, ter voldoening van het Koninklijk besluit van 24 Mei 1821 (*Staatsblad* n°. 41), ter kennisse van de belanghebbenden, dat het vaartuig dienende voor de in- en uitklaringen stationneerd op het *Uithuizerwad*, bewesten de *Wadton* op de hoogte van *Warffum*, op den 1sten December aanstaande zal verzeilen naar *Zoltkamp*, blijvende het den ambtenaren op dat vaartuig vrijgelaten om vroeger over te gaan, indien invallende vorst of andere omstandigheden dit gebiedend vorderen; dat van den dag der verzeiling af, tot nadere bekendmaking, de klaring voor de van *Groningen*, of langs het *Reitdiep* naar zee of langs de Groninger wadden uitgaande schepen, mede voor de aldaar, uit nood binnenvallende schepen, gelijk ook voor de, ... inkomende en bestemd naar *Groningen*, het vaartuig niet meer onder *Oostmahorn* mogten hebben aangetroffen, zal plaats hebben aan het vaartuig aan de *Zoltkamp*.

's Gravenhage, den 15den November 1852.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

Bij den Minister van Finantien zijn ontvangen twee coupons, ... betaalbaar met f 16.56, uit *Amsterdam*, onder de letters *q q*, tot voldoening van aan den lande verschuldigd successieregt ingezonden.

's Gravenhage, den 15den November 1852.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, den 15den November 1852.

Wij hebben de *Javasche couranten* tot den 29sten September ontvangen.

Bij resolutie van den 11den September heeft de Gouverneur-Generaal,

Willende doen ophouden de dagelijksche bemoeijing van den gouverneur-generaal met zoodanige zaken, als vatbaar zijn om in den regel zonder die bemoeienis te worden afgedaan;

Gelet op de Staatsbladen 1851 n°. 48 en 1852 n°. 4*a*. en 25;

Den Raad van Nederlandsch Indië gehoord;

Goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat aan den directeur der middelen en domeinen zal zijn overgelaten:

a. de benoeming van onder-commiesen bij het departement der recherche à f 150 's maands en daarbeneden;

b. het aanwijzen der standplaatsen van de onder-commiesen; met dien verstande, dat van deze benoemingen en aanwijzingen maandelijks opgave aan den gouverneur-generaal zal worden ingediend, ten einde, na verworvene goedkeuring, in het officiele gedeelte der *Javasche Courant* te worden opgenomen.

Voorts had de Gouverneur-Generaal de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche Courant van den 25sten Augustus.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot adsistent-resident van Ngrowo (residentie Kedirie), ... Noordziek, thans adsistent-resident van Tjilatjap (residentie Banjoemaas);

bij het militair departement:

bij het wapen der artillerie bevorderd tot kapitein bij het personeel, de eerste luitenants ... Sikkens en G. W. Kusky;

tot eerste luitenant bij het personeel, de tweede luitenants J. W. E. ... en A. P. D. ...;

bij het materieel, de tweede luitenant J. Niemantsverdriet;

tot magazijnmeester der tweede klasse bij het materieel, de magazijnmeester der derde klasse C. L. von Koblinski;

(*Javasche Courant van den 28sten Augustus.*)

bij het civiel departement:

benoemd: tot tijdelijken commies bij den fungerenden eerstaanwezenden ingenieur van den waterstaat en 's lands gebouwen te Sourabaija, J. J. Thomèze, thans ter beschikking van den hoofdingenieur te Batavia;

tot mede-commissaris van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, J. L. Kloprogge, lid van de weeskamer te Batavia;

gesteld ter beschikking van den eerstaanwezenden ingenieur te Samarang, de ingenieur civiel te Kedirie A. M. van Deinse;

bij de schutterij te Padang ontslagen: eervol, wegens vertrek, de kapitein-kommandant J. J. van Angelbeek;

de 1ste luitenant A. J. A. de Bosson;

de 2de luitenant-auditeur J. H. Coster;

bevorderd tot 1sten luitenant, de 2de luitenant J. C. Lodew;

benoemd: tot kapitein-kommandant mr. W. Rappard, gewezen kapitein bij de Samarangsche schutterij;

tot 2den luitenant-auditeur mr. A. M. Fokker;

bij het militair departement:

overgeplaatst bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der 2de klasse J. F. Gijsbers, thans te Batavia;

(*Javasche Courant van den 1sten September.*)

bij het civiel departement:

verleend een tweejarig verlof naar Nederland, aan G. Jacquet, binnen-regent, en zijne huisvrouw A. M. François, binnen-regentes van het Roomsch-katholieke weeshuis te Samarang;

gesteld: ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaar der 2de klasse W. H. Wijnmalen;

ter beschikking van den adsistent-resident van Benkoelen, W. H. van der Horst, thans posthouder te Karimon-Java;

ontheven op zijn verzoek eervol, J. Schill, gepensioneerd ambtenaar, laatstelijk algemeen ontvanger te Batavia, van de verdere vervulling der betrekking van lid van de commissie, bedoeld bij art. 49 van *Staatsblad* 1831, n°. 71;

ontslagen de ambtenaar T. D. Engel jr., belast met het beheer der ommelanden van Benkoelen, uit zijne betrekking;

benoemd: tot commies bij de afdeeling boekhouding der generale directie van finantiën, C. A. D. Wierts van Coehoorn, thans klerk bij die afdeeling;

tot 3den commies bij de directie der producten en civile magazijnen, P. C. S. Briet, thans klerk bij die directie;

tot pakhuismeester te Cheribon, C. A. Fisser, 2de commies bij de algemeene rekenkamer;

tot bootmeester bij het buiten-praauwenveer te Soerabaija, B. Jensen, gezaghebber van de gouvernements-schooner *Nias*;

tot zoutverkoop-pakhuismeester te Tangarang (residentie Batavia), A. L. van Beek, commies bij het ... Batavia;

bij de subcommissie van onderwijs, ontslagen, eervol, onder dankbetuiging voor de door hen bewezene diensten;

te Djokjokarta, op zijn verzoek, het lid A. E. Klaring, en wegens vertrek, het lid J. T. G. Brumund;

te Kedirie, wegens vertrek, het lid G. C. Schonck;

te Buitenzorg, op zijn verzoek, het lid J. F. G. van Motman;

te Benkoelen, wegens vertrek, het lid P. Severijn;

benoemd: tot leden, te Djokjokarta, J. F. Kräwer, kapitein der artillerie; mr. J. E. de Klerk en John Steijn Parvé, landhuurder in die residentie;

te Kedirie, de tijdelijke adsistent-resident van Ngrowo;

te Buitenzorg, A. J. W. van Delden, administrateur van het land Kampong Bahroe;

te Benkoelen, S. Serlé, die tevens secretaris der sub-commissie blijft;

bij het militair departement:

bij de militaire geneeskundige dienst, bevorderd, tot officieren van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid 3de klasse O. Brummer en J. Boomsma, beiden thans te Batavia;

(*Javasche Courant van den 4den September 1852.*)

bij het civiel departement:

ontheven: op zijn verzoek, eervol, de heer J. Schill, gepensioneerd ambtenaar, laatstelijk algemeen ontvanger te Batavia, van de verdere vervulling der betrekking van lid van de commissie, bedoeld bij art. 49 van *Staatsblad* 1831 n°. 71, en zulks onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking sedert 1837 bewezene diensten;

ontslagen, uit zijne betrekking, de 2de commies op het residentie-kantoor te Tjanjor (residentie Preanger Regentschappen), F. J. von Jett de Bruijn;

benoemd, tot tweeden commies op het residentie-kantoor te Tjanjor (Preanger Regentschappen), F. C. Geselschap, thans derde commies op dat kantoor;

tot commies op het residentie-kantoor te Rembang, J. W. F. Lutter, thans klerk op dat kantoor;

bij het militair departement:

ontslagen, eervol, uit Zijner Majesteits militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie G. F. F. van Woerden;

bij de militaire geneeskundige dienst bevorderd tot officier van gezondheid der 2de klasse, de officier van gezondheid 3de klasse C. A. Bensen, thans te Batavia;

(*Javasche Courant van den 7den September.*)

bij het civiel departement:

magtiging verleend, tot uitreiking aan H. Haagsma, genees-, heel- en verloskundige, van eene acte van toelating als particulier practiserend geneesheer in de residentie Preanger Regentschappen.

bij het militair departement:

bij de militaire administratie ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zijner Majesteits militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de onder-intendant der 1ste klasse bij de militaire administratie G. van Beek;

benoemd: tot adspirant-betaalmeesters, de adjudant-onderofficieren W. F. Streithorst en J. J. Spiekerman van Wezelenburg, de eerste van het garnizoens-bataillon op Celebes en de tweede van dat op Banka;

geplaatst, bij het garnizoens-hospitaal te Kedong-Kebo, de officier van gezondheid der 3de klasse E. F. J. van Kappen, onlangs uit Nederland aangekomen;

overgeplaatst, bij het geneeskundig bureau, de officier van gezondheid der 2de klasse J. Boomsma, thans te Batavia;

bij het corps Papangers, Mooren en Bengalezen te Batavia:

ontslagen, eervol, wegens vertrek, de 2de luitenant L. F. Vaillant;

benoemd, tot 2den luitenant F. W. C. Barends, ruiter bij de compagnie Bataviasche schutterij;

(*Javasche Courant van den 11den September.*)

bij het civiel departement:

ontslagen: op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de 3de stuurman aan boord van de gouvernements-schoener *Niobé*, J. van der Meijden;

op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de onderschout te Meester Cornelis (zuider-kwartier der ommelanden van Batavia) L. Woesthoff;

uit 's lands dienst, F. M. van Heijst, ambtenaar ter beschikking van den resident van Palembang;

benoemd: tot procureur bij den raad van justitie te Padang (westkust van Sumatra), C. L. Arnold;

bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Palembang, tot controleurs der 1ste klasse, J. Walland, ambtenaar, belast met het civile gezag in de Komering en Ogan-Oeloe, en J. P. F. Sijthoff, commies ten bureele van den adsistent-resident van Madura;

tot controleur der 2de klasse: L. de Chauvigny de Blot, ambtenaar ter beschikking van den resident van Palembang, thans belast met het civile gezag in de Lematang-Oeloe, en F. C. A. Hagenaar, laatstelijk 2de commies bij den directeur-generaal van finantien;

gesteld ter beschikking van den resident van Palembang, H. M. Botter, geëmploijeerde op het bureau van den resident van Banka;

ingetrokken het besluit van 27 Januarij 1852, n°. 10, voor zooverre bij hetzelve de ambtenaar der 2de klasse P. L. Sieburgh ter beschikking is gesteld van den resident van Palembang;

magtiging verleend tot uitreiking van eene acte van toelating als particulier practiserend geneesheer aan W. Bakhuis, genees-, heel- en verloskundige voor de afdeeling Toeban, van de residentie Rembang;

aan J. Gerdenier, genees- en verloskundige voor de afdeeling Grissee, van de residentie Soerabaija;

bij het militair departement:

goedgekeurd, dat [illegible] zijn overgeplaatst, bij de [illegible] de 2de luitenant C. G. Veenhuizen, van het 9de bataillon;

bij het 11de bataillon, de 2de luitenant M. E. F. L. van Schauroth, van het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling;

bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling, Tjilatjap, de 2de luitenant F. G. Junge, van het 4de bataillon;

bij het marine-departement:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland aan den kapitein-ter-zee J. Ligtvoet, directeur van het marine-etablissement te Soerabaija;

(*Javasche Courant van den 15den September.*)

bij het militair departement:

ontslagen op hun verzoek, eervol, uit Zijner Majesteits militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapiteins der infanterie N. J. van Gatteeh en F. de Korbal;

bij het marine-departement:

bij de gouvernements-schoeners en kruisbooten bevorderd: tot eersten gezaghebber, de tweede gezaghebber G. J. Bloys van Treslong;

tot tweede gezaghebber, de eerste stuurman K. W. Tiedtke;

(*Javasche Courant van den 18den September.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de schout te Riouw J. J. Cocq;

benoemd tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, mr. D. L. F. de Pauly, thans substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang;

tot adsistent-resident, magistraat en kommandant der schutterij te Amboina, J. H. Tobias, thans controleur der inkomende en uitgaande regten te Probolingo (Bezoekie);

tot derden commies op het residentie-bureau te Soerabaija, G. A. R. L. van Hoëvell, thans klerk op het residentie-bureau te Palembang;

tot schout te Riouw, J. W. Sijdja, substituut bij de politie te Soerabaija;

gesteld tijdelijk ter beschikking van den resident van Palembang, ten einde te worden belast met de functien van secretaris bij de regtbank van burgerlijke en lijfstraffelijke regtspleging, en van auditeur-militair, mr. C. A. O. van Cattenburch, thans werkzaam ter algemeene secretarie;

(*Javasche Courant van den 22sten September.*)

bij het civiel departement:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland: aan S. G. F. Fraenkel, adsistent-resident voor de comptabiliteit en superintendent van het vendukantoor te Soerabaija;

aan W. G. Gersom, commies bij de wees- en boedelkamer te Soerabaija;

(*Javasche courant van den 25sten September.*)

bij het civiel departement:

gepensioneerd, de eervol uit 's lands dienst ontslagen eerste commies bij de afdeeling boekhouding der generale directie van finantien, M. Veit;

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, J. N. Voorneman, onderwijzer bij de gouvernements-lagere school te Buitenzorg;

bij het militair departement:

ontslagen, eervol, uit Zijner Majesteits militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie E. Reck;

benoemd, bij den geneeskundige dienst, tot officier van gezondheid der 3de klasse, de sergeant E. Lalk, van het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling; met bepaling, dat hij zal worden geplaatst bij het groot militaire hospitaal te Weltevreden.

(*Javasche Courant van den 29sten September.*)

bij het civiel departement:

verleend een tweejarig verlof naar Nederland aan C. Bley, laatst administrateur der tinmijnen te Pankal Pinang, benoemd administrateur der tinmijnen in het district Marawang (eiland Banka);

benoemd bij de landelijke inkomsten en cultures, tot controleur der 1ste klasse, R. A. Sijthoff, thans controleur der 2de klasse;

tot controleur der 2de klasse, G. P. Servatius, thans controleur der 3de klasse;

bij de directie van producten en civile magazijnen, tot 1sten commies, D. Boes Lutjens, thans 2de commies bij die directie;

tot 2den commies, F. B. van Leeuwen, thans 3de commies bij die directie;

tot 3den commies, C. M. de Rochemont, thans klerk bij die directie;

bij het militair departement:

ontslagen uit Zr. Ms. militaire dienst, de 2de luitenant der infanterie K. H. R. Opten;

bij het marine-departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de boekhouder bij de marine-pakhuizen te Soerabaija, J. Sturk.

Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal is den 30sten Augustus met Zr. Ms. stoomschip *Merapi*, van Batavia naar Samarang vertrokken, overeenkomstig het voornemen, vermeld in de *Javasche Courant* van dit jaar, n°. 53. Omtrent de verdere reis van den Gouverneur-Generaal worden de volgende bijzonderheden medegedeeld:

Den 1sten September des morgens te 8½ ure, kwam de *Merapi* ter reede van Samarang, waarop de resident van Samarang, de kommandant van de 2de militaire afdeeling en de havenmeester onmiddellijk aan boord kwamen om Zijne Excellentie te verwelkomen, die zich vervolgens begaf naar het residentiehuis te Bodjong, om in hetzelve zijn intrek te nemen.

Des namiddags bezigtigde Zijne Excellentie eene tentoonstelling van de ambachten die te Samarang worden uitgeoefend. Te dien einde was naast het residentiehuis eene groote loods opgeslagen, waaronder de ambachtslieden werkzaam waren, waardoor men zich met een oogopslag een juist denkbeeld kon maken van de onder de inlanders te Samarang bestaande takken van industrie en van de middelen die daartoe worden gebezigd.

Den volgenden dag werden achtereenvolgens bezigtigd: het kettinggangers-kwartier, de koffij- en zoutpakhuizen, het residentiekantoor, de algemeene pakhuizen, het stads-verband, het Roomsch-katholieke weeshuis, het lokaal van de militaire justitie, het oudemannenhuis, het tijdelijke lokaal van den raad van justitie, de Roomsch-katholieke kerk, het overgebleven gedeelte van het voor omstreeks twee jaren afgebrande stadhuis en de zich daarin bevindende gevangenissen voor Europeanen, de Protestantsche kerk en het weeshuis van die gemeente, benevens de gouvernements lagere school.

Den volgenden dag bezigtigde Zijne Excellentie des morgens de citadel Prins van Oranje, het arsenaal en het militair hospitaal.

Den 4den September vertrok Zijne Excellentie over Demak naar Poerwodadie, en bezocht den volgenden dag de modderwellen en zoutwerken in de nabijheid van de dessa Kuwoe.

Den 6den werd de terugreis naar Samarang aangenomen. In de nabijheid van Demak nam Zijne Excellentie een der nieuw gegraven afwaterings-kanalen in oogenschouw, die bestemd zijn om het overtollige water van de vlakten van Demak en Grobogan af te voeren, ten einde zooveel mogelijk de herhaling van zulke zware overstroomingen te voorkomen, als in de laatste jaren hebben bijgedragen om diepe ellende over die anders zoo vruchtbare streken te brengen.

Ter hoofdplaats Demak bezocht Zijne Excellentie den beroemden ouden tempel en de heilige graven, in de nabijheid daarvan, van de eerste verspreiders van het Mohammedaansche geloof in die streken.

Het was verblijdend, op te merken, hoe de bevolking van de rampen die haar nog zoo kort geleden hebben geteisterd, zich heeft weten te herstellen.

Alom heerscht in lange jaren niet-gekende gegoedheid, welke duidelijk zigtbaar is door het uiterlijke voorkomen der bevolking en de nieuw aangelegde dessa's.

Den volgenden dag begaf de Gouverneur-Generaal zich, over Oenaran, alwaar het reconvalescentenhuis werd bezigtigd, naar Ambarawa. Na aldaar de vesting Willem I te hebben bezocht, zette Zijne Excellentie de reis voort naar Salatiga.

In den morgen van den 9den September verliet Zijne Excellentie Salatiga, en werd te Ampel ontvangen door den adsistent-resident, de militairen kommandant en den rijksbestuurder, benevens eenige menggongs van Soerakarta.

Te Banjoedono bevond zich de pangeran-adipati Ario Mangko Negoro, met zijnen staf en een gedeelte van zijn legioen, om den Gouverneur-Generaal te complimenteren; terwijl eenige palen verder, te Kartasoera, de waarnemende kroonprins van Soerakarta met eenige andere pangerans Zijne Excellentie ontving.

Te Kleetjo, op vier palen afstands van Soerakarta, wachtte Zijne Hoogheid de Soesoehoenan den Gouverneur-Generaal af, en na aldaar eenige ververschingen te hebben gebruikt, werd de togt plegtstatig voortgezet tot aan het residentiehuis te Soerakarta, alwaar de ambtenaren, officieren en verdere ingezetenen verzameld waren.

Den volgenden dag, des morgens ten tien ure, bragt Zijne Hoogheid de Soesoehoenan een plegtstatig bezoek bij den Gouverneur-Generaal, waarna Zijne Excellentie algemeen audientie verleende; terwijl des avonds een luisterrijk bal en souper het meerendeel van Solo's ingezetenen in het residentiehuis verzamelde. Ook de Soesoehoenan bragt den avond aldaar door.

Den 11den woonde Zijne Excellentie de paradé bij van de troepen van het garnizoen en van het schoone en welgeoefende legioen van den pangeran-adipati Ario Mangko Negoro, en bragt daarna een tegenbezoek bij Zijne Hoogheid den Soesoehoenan.

Den volgenden dag bragt Zijne Excellentie een bezoek bij den pangeran-adipati Ario Mangkoe Negoro, en werd daarna het fort en de onlangs opgerigte kweekschool voor inlandsche onderwijzers in oogenschouw genomen.

Den 13den woonde Zijne Excellentie des morgens een tijgergevecht en des avonds een groot bal en souper in den kraton bij, waarmede de plegtigheden en festiviteiten ter hoofdplaats Soerakarta besloten werden.

Op den 14den September, des morgens ten 6½ ure, verliet Zijne Excellentie de hoofdplaats Soerakarta en werd tot Kalitan, een buitenverblijf van Zijne Hoogheid den Soesoehoenan, op 7 palen afstands van Soerakarta, door dien vorst en den pangeran adipati Ario Mangko

Negoro, met de overige voornaamste hofgrooten, uitgeleide gedaan.

Te Kalitan nam de Gouverneur-Generaal een hartelijk afscheid van Zijne Hoogheid en zette de reis over Klatten en Brambanan voort naar Djokdjokarta.

Te Bantoetan, op circa drie palen afstands van Djokdjokarta, werd Zijne Excellentie ingewacht door Zijne Hoogheid den Sultan, en nam met dien vorst plaats in het staatsierijtuig Kiai Djimat, waarmede de optogt naar de hoofdplaats verder stapvoets werd voortgezet.

Aan het residentiehuis, alwaar het meerendeel van Djokdjokarta's ingezetenen verzameld waren, nam Zijne Hoogheid, na eene poos vertoevens, afscheid van Zijne Excellentie en keerde naar den kraton terug.

Den volgenden dag bragt de Sultan een plegtstatig bezoek bij den Gouverneur-Generaal.

Den 16den September bezocht Zijne Excellentie in den vroegen morgen de overblijfselen van het zoogenaamde waterkasteel binnen de muren van den kraton, en legde daarna een bezoek af bij Zijne Hoogheid den Sultan, terwijl er dien avond, ter eere van Zijne Excellentie en in tegenwoordigheid van den Sultan, op de passeban voor den kraton, een prachtig Europeesch vuurwerk, als eene hulde van Djokdjokarta's ingezetenen aan den Landvoogd, werd ontstoken.

Den volgenden dag woonde de Gouverneur-Generaal de parade bij van de troepen van het garnizoen en van den pangeran Pakoe Alam, bij welken prins Zijne Excellentie daarna een bezoek bragt.

Dienzelfden dag werd er door den Sultan een groot tijgergevecht en des avonds een bal en souper in den kraton gegeven.

Den 18den deed Zijne Excellentie een toer naar Passer Gedée, op vier palen afstand van de hoofdplaats gelegen, en bezocht aldaar de graven der eerste Mataramsche vorsten en de overige bezienswaardige oudheden.

Den 19den September vertrok Zijne Excellentie naar Magelang en verbleef aldaar tot den 22sten, gedurende welken tijd de prachtige ruïnen van de tempels te Boro Boedho en Mendoet werden bezocht.

Verder bezocht Zijne Excellentie te Magelang de civile en militaire gebouwen, benevens eene kleine doch niet onbelangrijke tentoonstelling van inlandsche nijverheid.

Ook woonde de Gouverneur-Generaal te Magelang een fraai senenan of Javaansch tournooi bij, en verliet op den 22sten September die hoofdplaats, om de reis door de residentie Bagelen voort te zetten.

De genoemde couranten behelzen nog de volgende berigten:

BAVAVIA, 28 *Augustus.*

» In de residentie Samarang zijn van den 30sten Julij tot den 10den Augustus onophoudelijk zware regens gevallen, welke de rivieren buiten hare oevers hebben doen treden, en het grootste gedeelte van het tweede gewas onder water hebben gezet, zoodat van den oogst weinig is te verwachten.

Ook aan de suiker-cultuur is groote schade toegebragt, en de stad zelve heeft twee malen gedeeltelijk onder water gestaan.

Men kan zich niet herinneren dat aldaar ooit in dit jaargetijde zoo veel regen gevallen is."

BATAVIA, 30 *Augustus.*

» Volgens het Anjer-rapport van doorgezeilde schepen, van den 27sten Aug., is het Nederlandsche schip *Amicitia*, kapitein D. Crap Hillingman, den 26sten aldaar gepasseerd, aan boord hebbende drie schipbreukelingen van het bij Christmas-eiland verongelukte schip *Vice-Admiraal Rijk*, welke personen op dat eiland 56 dagen in de grootste ellende hadden doorgebragt.

Van eene verpligtende hand heeft de redactie hieromtrent de volgende bijzonderheden vernomen. De drie geredde personen, te weten:

de heer Pieter Graat, opper-stuurman, Carel Kipping, matroos, en de heer Roelof Arnold Herman Tollius Bennet, passagier, hebben verklaard:

Dat zij den 7den Maart dezes jaars, met het Nederlandsche barkschip, genaamd *Vice-Admiraal Rijk*, beladen met stukgoederen, van Ramsgate, zijn vertrokken, koers stellende naar Batavia.

Dat de equipagie van dien bodem was zamengesteld uit negentien personen, als:

de heer J. Bakker, gezagvoerder; de heer Pieter Graat, opper-stuurman F. Schelkes, 2de stuurman; H. Vuijk, 3de stuurman; M. Zeilstra; bootsman; Monson, zeilmaker; Matzen, timmerman; R. Hollander, kok; Carel Kipping, P. Visser; P. van der Wal, L. Ringsma, M. Zwensen, E. Hansen, matrozen; J. Booij, J. Terhagen, W. Bakker, J. Valkema en P. Engelhart, ligtmatrozen; en de heer Tollius Bennet, die zich als passagier aan boord bevond.

Dat zij tot op den 27sten Junij jl. de reis tot op de hoogte van Christmas-eiland, zonder onheilen hebben voortgezet.

Dat zij den avond van dien dag, ongeveer ten half acht ure, terwijl de opperstuurman de wacht overnam, om de zuid zijn overstag gegaan, zeilende het schip in goeden staat, met dik buijig weder, naar gissing op twee en eene halve mijl bezuiden Christmas-eiland; dat zij ten half 10 ure, de lucht afgeschoond zijnde, dat eiland in zigt kregen, noord ten oosten half oost, op een afstand, naar gissing, van drie mijlen; dat zij toen om de noord zijn overstag gegaan, en alle dienstdoende zeilen bij hadden, sturende noord; dat zij, na een half uur die rigting te hebben gevolgd, het meer genoemde eiland op eenen afstand van circa twee en eene halve mijl ten noordnoordoosten van het schip hadden; onder welke omstandigheden de opper-stuurman de wacht overgaf aan den kapitein en volgens gebruik zich naar kooi begaf.

Dat de meergemelde opperstuurman P. Graat, omstreeks half vier ure in den morgen van den acht en twintigsten Junij ontwaakte door het geschreeuw van den tweeden stuurman: » er komt een zware bui opzetten. Op je roer!" Dat hij daarop naar het dek ijlde, land ontdekte en last gaf om de achterraas op te halen; nadat die last met veel moeite zoo spoedig doenlijk ten uitvoer gebragt was, vernam hij dat het schip bereids gestooten had, waarop hij zich naar de zoogenaamde hel begaf, en deze reeds vol water vond; vervolgens kapte hij de sjorrings, der booten, doch, daar het schip hard begon te zinken, vlugtte alle man naar en in de kleine sloep, welke in den davits hing. Door den plotselingen last welke deze daardoor ontving, vierde de voortalie af en sloeg de boot over kap, zoodat de geheele equipagie in zee stortte; intusschen hadden de bovengenoemde opperstuurman en de matroos Kipping het geluk uit de boot te kunnen springen en het dek te bereiken der hut, welke middelerwijl aan stuk was geslagen; op dit oogenblik ontmoetten zij den heer Bennet en den kok E. Hollander, in zee zwemmende: welke zij beiden opnamen. Dat zij alzoo vier in getal, tegen vier ure na den middag, op de noordwestpunt van Christmas-eiland strandden, waarbij de kok het leven verloor; hier werd eene in de hut aanwezige vlag opgeslagen, zonder gedurende de vier en dertig dagen, welke zij op dat punt verbleven, door een der verschillende schepen welke passeerden, ontdekt te worden, waarom zij besloten naar de zuidwestpunt van het eiland te gaan, die zij na eenen togt van acht dagen bereikten; hier zetteden zij andermaal de vlag op, waartoe zij twee dagen noodig hadden, omdat zij in hunnen verzwakten toestand tegen de steile rotswanden moesten opklimmen. Dat zij den drie en twintigsten Augustus op deze plaats zijn ontdekt en gered door den gezagvoerder D. Crap Hillingman, van het Nederlandsche barkschip *Amicitia*, die hen aan boord opnam, verpleegde, en Zaturdag den acht en twintigsten behouden ter reede van Batavia aanbragt.

Dat de omstandigheden volstrekt niet hebben toegelaten om iets hoegenaamd van de scheepspapieren of van de aan boord zijnde goederen te redden of te bergen, en dat de genoemde geredden gedurende hun verblijf op Christmas-eiland niets hadden om in hunne behoeften te voorzien, dan de vogels welke zij vingen en onbereid moesten verslinden, benevenshet zoete water, hetwelk daar door de aanhoudende regens voorhanden was.

Wijders verklaarden de drie gemelde personen, dat gedurende de reis alle mogelijke naarstigheid en toezigt zijn aangewend, zoowel door den gezaghebber als door ieder man der equipagie, en dat alzoo het verlies van schip en lading aan geene andere dan de hiervoren beschrevene omstandigheden kan worden geweten.

De gezagvoerder van het Nederlandsche schip *Olivier van Noord*, *O. Kievijt*, den 30sten Augustus ter reede van Batavia aangekomen, rapporteert dat hij, den 24sten des avonds, omstreeks 9 ure, toen hij Christmas-eiland oost langs zeilde, op 3 mijl gegisten afstand, op dat eiland een groot vuur heeft zien branden. Dit is dus geweest, op den dag na dien, waarop de drie schipbreukelingen van het schip *Vice-Admiraal Rijk* door de *Amicitia* gered zijn.

— Het volgende is ontleend uit eenen brief van Pattie (Japara) van den 7den Augustus:

» Op de fabriek Klaling gaat alles naar wensch, niettegenstaande het weder sedert het Javaansche nieuwjaar, dat is, van den 19den Julij jl., door de zware regens, welke bij tusschenpoozing in deze streken tot eergisteren toe gevallen zijn, zeer ongunstig voor het malen en het droogen van suiker is geweest.

» De fabrieken Tandjoong Madjo, Langsee, Dopang, Pakies, doch vooral Angkattan, hebben in hetzelfde geval verkeerd.

» De voor dit jaargetijde zoo ongewone weêrsgesteldheid, is te betreuren, omdat zij nadeelig voor de suikerproductie zal zijn, eene omstandigheid, welke des te meer te bejammeren is, omdat de stand van het suikerriet, met weinige uitzondering, overal zeer voordeelige resultaten deed verwachten."

Van dezelfde hand wordt den 19den Augustus van Pattie het volgende gemeld:

» Sedert mijn laatsten brief van den 7den Augustus, is men hier geen etmaal vrij van regen geweest.

» Het zijn geene onweêrsbuijen, zoo als men die in het hart der drooge moesson zou kunnen verwachten, maar vlagen van aanhoudende kletterende regens, welke aan de westmoesson eigen zijn.

» De moeijelijkheden daardoor, bij het vermalen van riet en al de daarbij behoorende accessoire werkzaamheden, zoowel voor het volk als voor het vee, veroorzaakt, zijn oorzaak dat deze buitengewone verschijnselen gewis van nadeeligen invloed op de suikerproductie zullen zijn."

— Men schrijft van Poerworedjo (Bagelen), dat ten gevolge van den hoogen stand der rivieren Djalie, Kemierie en Tepoes, in de afdeeling Koetoardjo, in den nacht van Zondag jl., den 15den Augustus, gedeeltelijk zijn weggeslagen de dammen te Sawanga, Bendo en Patjor, in het district Kemierie, alsmede die te Sedagaran, in het district Koetoardjo, en de dam in de rivier Kemierie, nabij de fabriek Kaliwatoe, onder Pietoerooh; en dat in den nacht van Dingsdag daarop volgende, almede ten gevolge van het zware weder en den sterken stroom, zijn weggespoeld een gedeelte van het noordelijk landhoofd aan den westkant van de brug Kemierie, nabij de hoofdplaats van het district, en de bamboezen brug, benoorden de fabriek Tongorono, op den weg van Koetoardjo naar Kemierie, benevens een klein gedeelte van den weg zelven.

Ofschoon onmiddellijk de noodige maatregelen zijn genomen om de geledene schade te herstellen, zoo bestaat echter de gegronde vrees dat in de districten Kemierie en Pietoerooh, alwaar de velden geheel onder water staan, de tabak, katjang en ketela zullen mislukken.

» De afdeeling Damak en Grobogan heeft sedert den 17den Julij jl., door veelvuldige en zware regens zeer geleden; 5 à 6000 bouws met tweede gewas beplant, zijn vernield, terwijl ook aan de tabaksaanplanting aldaar waarschijnlijk veel schade is toegebragt."

— Berigten van Amboina ontvangen en loopende tot den 2den Augustus jl., houden in dat op de noordkust van Nieuw-Guinea de rust welke in het vorige jaar gestoord was geworden, geheel is hersteld.

Een inlander, die zich voor profeet uitgaf en aan het hoofd der beweging stond, is met de voornaamsten zijner aanhangers gevangen genomen door de vaartuigen welke de Sultan van Tidore, die, onder de opperheerschappij van het Nederlandsch gouvernement, als leenman het bestuur over deze landen voert, te dien einde derwaarts had afgezonden.

De aanwezigheid van het stoomschip *Padang*, gezagvoerder Persille, dat den 30sten Julij te Amboina was aangekomen, had eene groote bedrijvigheid veroorzaakt.

De gezondheidstoestand op Amboina liet niets te wenschen over, en door het geheele gouvernement der Molruksche eilanden heerschte eene volkomene rust.

BATAVIA, 7 *September.*

Den 27sten Augustus jl., is aan de gevolgen eener longtering overleden radhen toemengong Sosro Kesoemo, regent van Berbek, residentie Kedirie.

Het stoomschip *Macassar*, op 7 Augustus van Batavia vertrokken, heeft Padang eerst kunnen bereiken den 24sten, ten gevolge van zeer onstuimig weder.

— De berigten van Padang loopen tot 28 Augustus.

Op den 25sten had de koffijveiling plaats, die in de Javasche courant van 7 Julij is aangekondigd. Men verkocht 25,000 pikols voor f 509,708.40.

— In den nacht van 17 op 18 Julij werd het Padangsche, ten gevolge van onweêrsbuijen en zware slagregens, door eene geweldige overstrooming geteisterd, waarbij 3 kapitale bruggen, over de rivieren van Oedjong Karang, Pandjalima en Nangalo, vernield werden.

— De berigten van Benkoelen loopen tot 1°. September.

Men had er tijding ontvangen dat bij het eiland Engano een Engelsch schip met kostbare lading gestrand en totaal verbrijzeld zoude zijn, en een gedeelte der opvarenden zich op dat eiland zouden bevinden. Zr. Ms. stoomschip *Hekla* was onverwijld op den 11den Augustus derwaarts vertrokken, doch wegens hevige stormen teruggekeerd en in de Poeloebaai binnengeloopen, en had den 20sten den togt hervat over Padang, waar steenkolen ingenomen moesten worden.

— De tijdingen per mail ontvangen van Palembang, Banka en Riouw, loopen tot het laatst van Augustus.

Palembang. De toestand van zaken is in het algemeen gunstig. Bouwmaterialen voor Tebing-Tingie, welke in geene jaren waren geleverd, komen weder op aanvraag, tegen betaling, behoorlijk af.

De hoofden uit de Redjang maakten zich allen gereed om naar Tebing-Tingie af te komen.

Kikim kon geheel in orde worden geacht. De compagnie, die van Lahat binnen dezelve was gerukt, om op Dragam te passen, was den 8sten Augustus te Lahat teruggekomen. De landrenten zijn reeds grootendeels aangezuiverd. Alleen de Moelak Oeloe en de uiterste grenzen van de Goemay-Oeloe waren nog niet rustig. De voorbereidselen om met drie compagnien derwaarts op te rukken, waren bijna afgeloopen.

Ook in het Djambische heerschte rust, en de cholera vertoonde zich daar niet meer. Daarentegen heeft deze ziekte de hoofdplaats bezocht.

Van den 18den tot en met den 26sten Augustus zijn 162 personen in de kampongs aangetast. Hiervan zijn 45 gestorven, 66 hersteld en 51 ziek gebleven. Bij de kampongshoofden en voorname ingezetenen zijn geneesmiddelen verkrijgbaar gesteld.

Den 29sten Augustus, in den morgen, bedroeg het getal zieken 91, en dat der overledenen 7.

Aan de Soensang was de ziekte verminderd. Van 12 tot 22 Augustus zijn aldaar van de 26 aangetasten 10 overleden.

Te Moeara Padang, eene in de benedenlanden gelegene plaats, heeft de ziekte zich mede vertoond. Van 22 zieken waren 12 bezweken.

In de Ogan en Kommering Oeloe waren in korten tijd 120 personen aan hevige, zeer snel verloopende koortsen gestorven.

Banka. Ook hier is de cholera uitgebroken. Van 25 tot 30 Augustus werden 7 personen (allen vrouwen en kinderen) in de benedenstad aangetast, die allen bezweken. Van wege het bestuur wordt al het mogelijke aangewend om deze ramp te lenigen.

Den 15den Augustus jl. is te Muntok overleden de majoor der Chinezen Tan Kong Tian, na eene ziekte van slechts weinige dagen.

Hij had kort te voren den ouderdom van 67 jaren bereikt en bevond zich reeds gedurende 43 jaren op Banka, van welken tijd bijna de helft aan de dienst van den lande was gewijd. Zijn regtschapen karakter deed hem door allen eeren, en hij genoot de liefde van velen om zijnen milddadigen aard, terwijl zijne kennis van personen en zaken, vooral die betreffende het mijnwezen, hem nuttig deed zijn voor de dienst in die residentie. Getuigen daarvan de vele door hem met ijver en goeden uitslag volbragte zendingen, waarvoor hem, onder anderen, bij gouvernements-besluit van 13 Maart 1851 n°. 1, een openbaar blijk van goedkeuring mogt ten deel vallen.

Riouw. De Sultan van Lingga is den 4den Augustus van Singapore teruggekomen, en bleef te Tandjong Pinang tot den 10den, toen hij naar Lingga terugkeerde. De Sultan is te Singapore werkzaam geweest om zich personeel te verschaffen voor de ontginning der steenkolenbeddingen van Retch, op de oostkust van Sumatra, en schijnt in het algemeen geneigd om zijnerzijds bij te dragen tot de ontwikkeling der nijverheid op Lingga en onderhoorigheden.

Zr. Ms. schoenerbrik *Saparoea* is, vergezeld door de kruisboot n°. 60, den 18den Augustus te Riouw teruggekeerd van eenen kruistogt in de wateren van Riouw, zonder eenige bijzondere ontmoeting op die bekruising gehad te hebben. Op aanwijzing van den kommandant van de schoener, zijn door de kruisboot eenige bakens, welke beschadigd waren, hersteld en vernieuwd.

Eerstdaags zou de schoenerbrik Riouw verlaten om tijdelijk deel te nemen aan eene bekruising der mondingen van de rivieren van Djambi en Palembang, de kust en omliggende vaarwaters, tot het tegengaan van den invoer van vuurwapenen en buskruid.

— Er zijn tijdingen ontvangen van Amboina en Banda, tot het begin en midden van Augustus.

De eerste behelzen dat op het eiland Ceram stukjes steenkolen zijn gevonden en wel aan de uitwatering van de rivier Ta, nabij Kilmoerie (onder Banda), alsmede aan de monding der rivier Jan Compaan, tusschen de negorijen Atiahoe en Werinama. De luitenant ter zee 2de klasse J. H. G. Jordens is tot nader onderzoek derwaarts in commissie gezonden. Hoezeer het ongunstige weder eene gewenschte voortzetting van dit onderzoek verhinderde, zoo kwam het toch den heer Jordens hoogst waarschijnlijk voor, dat in de omstreken der rivier Ita steenkolenbeddingen gelegen zijn. Zoodra de weêrsgesteldheid sulks toelaat, hoopte men het onderzoek te hervatten.

De berigten van Banda behelzen niets bijzonders.

— Er zijn berigten van Ternate ingekomen tot 8 Julij.

De gezondheidstoestand liet niets te wenschen over. In eenigen tijd had men er geene aardbevingen opgemerkt.

Door den Sultan van Batjan was een monster steenkolen gezonden.

Den 21sten Junij waren te Ternate in eene praauw van de Sangireilanden aangekomen 2 Engelsche matrozen van den walvischvanger *Brouhon*, kapitein Wells, en 6 van de *Octavia*, kapitein Peel, voorgevende aldaar door hunne gezagvoerders aan wal te zijn gezet.

Op den 27sten Junij had de nieuw benoemde resident jhr. C. F. Goldman het bestuur overgenomen."

Batavia, 10 *September*.

» Nadat uit het berigt omtrent het zien van een groot vuur op Christmas-eiland, door den gezagvoerder van het Nederlandsche schip *Olivier van Noord*, het vermoeden was ontstaan dat zich daar, behalve de door de *Amicitia* geredden, wien het niet gelukt was vuur te maken, nog andere schepelingen, afkomstig van het verongelukte koopvaardijschip *Vice-Admiraal Rijk*, konden ophouden, is Zr. Ms. stoomschip *Samarang*, onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse J. J. Wichers, door den schout-bij-nacht, kommandant van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indie en inspecteur der marine, onmiddellijk derwaarts gezonden tot het instellen van een naauwkeurig onderzoek.

Die last, met de meeste zorg en ijver ten uitvoer gebragt, heeft tot uitkomst gehad, dat men geen enkel spoor, zelfs van de aanwezigheid van menschen, heeft bespeurd, en ook niets van een vuur heeft ontwaard. Ten overvloede zijn nog kanonschoten gelost tot het wekken der aandacht in het hoogst onwaarschijnlijke geval, dat zich menschen in het hooge en bijna ondoordringbare binnenland mogten ophouden.

De *Samarang* had gedurende de reis harde koelten en hooge zee, eveneens bij het herhaald stoomen langs en oponthoud bij het eiland, hetwelk na $1\frac{1}{2}$ etmaal is verlaten, toen de kommanderende officier de stellige overtuiging had verkregen dat er niets meer te verrigten viel.

— Van Buitenzorg wordt gemeld, dat in de nachten van den 28sten, 29sten en 30 Augustus jl. de rivieren Tjikanikie, Tjidoerian, Tjimendet en Tjikole, in het distrikt Jassinga, door buitengewoon zware bandjirs, zoo als men ze zelden gedurende de strengste westmoessons heeft bijgewoond, buiten hunne oevers zijn getreden en zes kampongs overstroomd hebben, waarbij 18 dammen, 3 buffelkralen, 2 inlandsche woningen en de brug over de Tjikole, op den grooten weg naar Bantam geheel vernield en weggespoeld zijn; terwijl eene brug over de Tjidoerian zwaar beschadigd geworden is, en men te betreuren heeft dat twee menschen bij deze overstrooming zijn omgekomen."

Batavia, 21 *September*.

» De redactie is in de gelegenheid gesteld om hier mede te deelen eenige verdere bijzonderheden omtrent het nieuwe maritime etablissement aan de oostzijde der rivier Kaliemaas, te Soerabaija.

Van de ontworpene werken zijn thans nagenoeg voltooid de smederij en zes loodsen, terwijl men ijverig bezig is aan het voleindigen der woning van den onder-equipagiemeester en de tijdelijke woningen voor officieren en schepelingen; aan het maken van fundering-putten voor dwars- en sloephelling, van eene masten- en sloepenloods, en aan het uitbaggeren van het bassin en het daarmede in verband staande ophoogen der moddergronden van het terrein, voor dat etablissement bestemd.

Dagelijks werken daaraan ongeveer 1800 man.

Tot het uitdiepen van het bassin is men onophoudelijk met eenen stoombaggermolen bezig; om het echter tot de vereischte diepte, namelijk 7,5 el onder nul (hoog water bij springteijen) te brengen, zal ook de nieuw aangebouwde grootere stoombaggermolen, zoodra die gereed is, in dienst gesteld moeten worden. Bij eene voortdurende werking van deze beide molens, wordt berekend dat nog het volgende jaar tot dit werk noodig zal zijn.

Is het bassin eenmaal op bovengenoemde diepte, dan zal één molen voldoende zijn, om het daarop te houden en de aanslibbing in en vóór het kanaal op te baggeren.

Tot het vrij moeijelijk verwerken van den opgebaggerden grond, wordt gebruik gemaakt van hellingen, gevoerd met ijzeren rails voor wagentjes, en tot het opwerken der gronden zijn bij de fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid drie stoomkettingmolens in aanmaak.

Het drijvende droogdok wordt nagezien en inwendig van modder gezuiverd, en bevindt zich in eenen voldoenden toestand. Ofschoon slechts $2\frac{3}{4}$ jaar in werking, hebben daarvan reeds meer dan 50 schepen met goed gevolg gebruik gemaakt.

De ketelbok, aldaar ter plaatse vervaardigd, is door de directie van het maritime etablissement overgenomen en sedert in gebruik gekomen. Van dit uitmuntende werktuig hebben reeds een aantal stoomschepen en vaartuigen de doelmatigheid ondervonden.

De Europesche werklieden voldoen goed en geven redenen tot tevredenheid. Het is te verwachten, dat zoodra deze fabriek volkomen tot stand zal gebragt zijn, het nieuwe maritime etablissement van onberekenbaar nut voor de oorlogs- en koopvaardijvloten zal zijn, en dat die inrigting onder de zeldzaamste in dit werelddeel zal genoemd mogen worden."

Batavia, 24 *September*.

» Ten vervolge op de berigten, voorkomende in de *Javasche courant* van 27 Maart dezes jaars, n°. 25, [zie *Staats-courant* van 18 Mei], kunnen wij het volgende mededeelen omtrent de strafvervolging, tegen den gezagvoerder W. M. Gibson, den stuurman C. M. Graham en de verdere bemanning van de Amerikaansche schoener *the Flirt*, ingesteld.

Reeds bij vonnis van den raad van justitie te Batavia, van 30 April 1852, werd, overeenkomstig het requisitoir van den officier van justitie, verklaard, dat er geene termen bestonden om tegen die verdere bemanning regtsingang te verleenen, zoodat zij op vrije voeten werden gesteld.

Later, bij vonnis van 25 Augustus 1852, verklaarde de raad van justitie, mede overeenkomstig dit officiers-requisitoir, dat ook tegen den genoemden W. M. Gibson en C. M. Graham geen bevel van regtsingang behoorde te worden verleend, ter zake van de tegen hen ingebragte beschuldiging, als zouden zij pogingen hebben aangewend, om den Sultan van Djambi tegen het gouvernement van Nederlandsch Indie op te ruijen.

Nadat echter de procureur-generaal, die zich met deze uitspraak van 25 Augustus niet konde vereenigen, verzet had aangeteekend, heeft het hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, op requisitoir van dien hoofdambtenaar, bij arrest van 2 September 1852, het vonnis vernietigd, en verleende hetzelve tegen de twee met namen vermelde beklaagden regtsingang, met bevel van gevangenhouding.

Er is last gegeven om de geregtelijke instructie, die in deze zaak door den afstand en de afwezigheid der getuigen zeer bemoeijelijkt wordt, zooveel mogelijk te bespoedigen.

Volgens de *Javasche Courant* van den 18den September jl., was de stand der agio op de drie hoofdplaatsen van Java op 1°. September als volgt:

		BATAVIA.	SAMARANG.	SOERABAIJA.
Gouden munt tegen	Zilveren munt	v 6 pct.	v 4 pct.	v $11\frac{1}{2}$ pct.
	Recepissen . .	w 10 »	w 10 »	w 13 »
	Koperen munt	w 10 »	w 11 »	w 15 »
Zilveren munt tegen	Gouden munt.	w 7 »	w 5 »	w 10 »
	Recepissen . .	w 16 »	w 20 »	w 22 »
	Koperen munt	w 16 »	w 21 »	w 24 »
Recepissen tegen .	Gouden munt .	v 11 »	v 10 »	v 17 »
	Zilveren munt	v 17 »	v 20 »	v 25 »
	Koperen munt	v $\frac{5}{12}$ »	pari.	w 1 »
Koperen munt tegen	Gouden munt.	v 11 »	v 15 »	v 16 »
	Zilveren munt	v 17 »	v 23 »	v 25 »
	Recepissen . .	v $\frac{5}{12}$ »	pari.	v $1\frac{1}{2}$ »

w winst. — *v* verlies.

Omtrent de Palembangsche aangelegenheden worden ons nog de volgende bijzonderheden medegedeeld:

In de Ampat Lawang ondervindt men nog moeijelijkheid in het kiezen van geschikte passirahs, in de plaats van sommige der ontslagene of overledene inlandsche hoofden.

De verschillende intrigues, die de onderscheidene partijen in het werk stelden, om die keuze op een hun welgevallig persoon te doen vallen, maakten dat die zaak op de lange baan werd geschoven.

In de divisie Rawas en de beneden-divisien was alles rustig. Uit de Moessie Ilier waren nog hoofden, welke vroeger ongunstig gestemd waren, met de achterstallige landrenten aangekomen. Uit de gesprekken met hen bleek maar al te zeer, dat de handelingen van den naar Java verplaatsten Ferdana Mantrie de oorzaak is geweest van hunne armoede. Men scheen nu eerst overtuigd te worden dat hij of zijne zonen nie zoude terugkomen. De toevloed van klagers uit de Moessie Ilier was groot en had ook tot de ontdekking geleid, dat de Ferdana Mantrie zich in die divisie aan verschillende ongeoorloofde handelingen had schuldig gemaakt.

De aanvang der geregelde pakketvaart met stoombooten op eenige deelen onzer buitenbezittingen heeft aldaar aanstonds veel opgewektheid te weeg gebragt. Inzonderheid was dit het geval te Amboina. Het gouvernement heeft door die pakketvaart nu tijdingen van Padang, Benkoelen en de Molukken van, om zoo te zeggen, weinige dagen.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden hebben de betrokkene Commissien van Rapporteurs hare eindverslagen ter tafel gebragt omtrent

hoofdstuk XI der staatsbegrooting voor 1853;

het wets-ontwerp tot aanwijzing der middelen tot dekking der uitgaven begrepen in de staatsbegrooting voor 1853, en

het voorstel van den heer Wintgens tot het houden eener enquête betrekkelijk den staat der zeevisscherijen hier te lande.

De Vergadering heeft besloten dat de beraadslagingen over het eerste voorstel in de volgorde der begrootingswetten zullen plaats hebben, dat die over het tweede nader zullen bepaald worden, en dat het laatste voorstel nog vóór de staatsbegrooting in behandeling zal worden genomen.

Daarop zijn de beraadslagingen gehouden over het voorstel van wet tot wijziging der bepalingen nopens de heffing bij admodiatie van sommige accijnsen in Limburg, na afloop waarvan da t ontwerp, aan eene stemming onderworpen, met 39 tegen 9 stemmen, is aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Hoëvell, ten Cate, Zylker, Reinders, van der Heijde, Verweij, Jongstra, van der Veen en Westerhoff.

De wets-voordragt tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren over het jaar 1853, is zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

Het voorstel van de heeren Bachiene, Hoffmann, Blussé, van Dam van Isselt en Metman, strekkende tot het houden eener enquête omtrent den accijns op het zout, is daarna in behandeling gekomen, en na eene vrij langdurige beraadslaging, met 26 tegen 25 stemmen aangenomen.

Voor dat voorstel hebben gestemd de heeren: Gevers Deijnoot, ten Cate, Zylker, Stolte, Rochussen, Taets van Amerongen, Slicher van Domburg, Reinders, van Lynden, Verweij, Anemaet, Poortman, Jongstra, Mackay, Groen van Prinsterer, Metman, Huguenin, Westerhoff, Wintgens, van Hall, Blussé, Schooneveld, van Hoëvell, de Raadt, de Moraaz en Bachiene.

De Kamer heeft besloten in eene volgende vergadering te bepalen wanneer aan dit aangenomen voorstel uitvoering zal worden gegeven, alsmede om de beraadslagingen over de conclusie van het rapport der Commissie uitgebragt betrekkelijk de tusschen Nederland met Oostenrijk en Wurtemberg gesloten overeenkomsten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners, te doen plaats hebben op morgen vóór den aanvang van de aan de orde gestelde werkzaamheden.

HELLEVOETSLUIS, 13 *November*. — Gisteren avond omstreeks zeven ure bespeurde men van hier op de hoogte van Scheelhoek een vaartuig, dat door het zoogenaamde »Stakelen" (zijnde een soort van noodvuur) om hulp seinde. De rampvolle gebeurtenis van den 25sten October jl., toen negen onzer moedige varensgezellen het slagtoffer werden van hunne edele pogingen tot redding hunner natuurgenooten, stond een ieder nog levendig voor den geest, maar toch aarzelden onze koene zeelieden niet, zich naar de plaats van het gevaar te begeven, om zoo mogelijk hulp en bijstand te bieden.

Tot dat einde werd, ongeacht den donkeren avond, de gaande eb en fellen oostewind, welke den togt niet zonder gevaar deden zijn, de ijssloep *de Eersteling* gereed gemaakt en bemand. Deze vertrok vervolgens onder het beleid van den noodhulp-zeeloods K. Klop, en bereikte gelukkig het in nood zijnde vaartuig, zijnde de haringhoeker *de Hoop*, schipper Jan Boon, toebehoorende aan mej. de wed. Dorsman, te Vlaardingen. Alstoen werden dadelijk, door het uitbrengen van ankers als anderzins, pogingen in het werk gesteld, om den hoeker, die op Scheelhoek aan den grond was geraakt, in vlot water te brengen, welke pogingen met den gewenschten uitslag bekroond werden, daar het schip behouden en heden morgen alhier zonder eenige averij binnengekomen is.

Het vorenstaande moge weder tot bewijs strekken, dat onze varensgasten geene moeite of gevaren ontzien, om, daar waar de nood het vordert, ter hulp te snellen, en dat dus de belangstellende deelneming, welke zoo algemeen aan de nagelatene betrekkingen hunner onlangs verongelukte makkers wordt betoond, allezins verdiend is, en door hen naar waarde wordt geschat.

(*Nieuwe Rotterdamsche Courant.*)

Rhijnhoogte te Keulen den 13den November 8 voet 7½ duim (8 voet 5½ duim Rhijnl.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Terwijl de departements-prefecten en de regeringsgezinde dagbladen zooveel mogelijk algemeene deelneming der kiezers aan de aanstaande volksstemming trachten te bewerken, is ook van de zijde der geestelijkheid een openbare stap gedaan om op de volksstemming invloed uit te oefenen: de bisschop van Rennes heeft eenen brief geschreven en van de kansels doen aflezen, waarin hij alle kiezers vermaant, met terzijdestelling des noods van eigen begrippen en genegenheden, voor het Keizerschap te stemmen. »Ik geef dezen raad — zegt hij — alleen met het oog op de heilige belangen van de godsdienst, van de burgermaatschappij, van het huisgezin, welke thans evenzeer als in 1848 en 1849, en welligt nog meer, gevaar loopen. Alleen Lodewijk Napoleon kan ons land voor groote en algemeene rampen behoeden."

De thans aangevangen herziening der kiezerslijsten zal althans te Parijs eene groote vermindering van het aantal ingeschrev en kiezers en derhalve ook van de niet-stemmenden medebrengen; zoo zijn aldaar in de derde stadswijk, naar gemeld wordt, 6100 namen van de kiezerslijst geschrapt, terwijl daarentegen weinig arbeidslieden zich aanmeldden om op de lijst gebragt te worden.

Van gouvernements-wege is bekend gemaakt dat personen die wegens politieke redenen onder toezigt der hooge politie gesteld zijn, desniettegenstaande bij de aanstaande volksstemming hun stemregt zouden mogen uitoefenen.

— De buitensporige speculatie die aan de Parijsche Beurs vooral in spoorwegaandeelen gedreven werd, is door eenen maatregel van het bestuur der fondsenmakelaars en andere waarschuwingen nog tijdig gestuit. Wel is dit met eene oogenblikkelijke daling der koersen (die voor de beste spoorwegaandeelen niet minder dan fr. 150 bedroeg) gepaard gegaan, maar thans zijn de koersen reeds weder rijzende.

— De op den 11den dezer opgemaakte maandstaat der Fransche Bank, die bij de thans in Frankrijk heerschende rigting der gemoederen op de stoffelijke belangen ongemeene belangstelling wekt, geeft aan het *Journal des Débats* aanleiding om merkwaardige blijken van vooruitgang in 's lands bedrijvigheid en welvaart aan te wijzen. De hoeveelheid van door de bank gedisconteerd handelspapier is in de laatste twee maanden met meer dan zes en vijftig millioen toegenomen en komt van dag tot dag nader tot het hooge bedrag der voorspoedige tijden vóór de Februarij-omwenteling. De voorraad specie is in de laatste twee maanden met drie en vijftig en een half millioen verminderd, en het bedrag der in omloop zijnde bankbiljetten met nagenoeg vijf en veertig millioen vermeerderd. In den korten tijd van twee maanden is derhalve eene som van honderd millioen in den omloop gekomen. Evenwel is het bedrag der loopende rekeningen met particulieren nog iets toegenomen en tot 126½ millioen geklommen, een nieuw blijk der ruimte van geld. De Bank had op den 11den dezer 244 millioen aan handelspapier, 550 millioen in kas en 660 millioen aan biljetten in omloop."

BELGIE.

De *Indépendance*, die schier alleen onder de liberale bladen met de organen van de partij der geestelijkheid instemt in de volle goedkeuring van het wets-ontwerp tot beveiliging van buitenlandsche vorsten tegen hoon en laster, houdt aan de liberale partij voor, dat zij thans op de proef gesteld wordt, dat het bij de behandeling van het wetsontwerp zal blijken of zij orde en staatsgezag wil, dan of zij, gelijk hare tegenstanders beweren, alleen den weg baant voor de radicale partij en de volksmenners.

Verder herinnert het blad welken rampzaligen indruk de heftige aanvallen der Engelsche bladen in het begin dezer eeuw op Napoleon en het Fransche volk gemaakt, en hoe zeer zij tot het uitbreken van den oorlog bijgedragen hebben.

Deze zelfde herinnering vindt men in een artikel van het ministeriele Parijsche blad *le Pays*, waarin het wets-ontwerp aangeprezen wordt.

— Eenige Duitsche dagbladen hadden berigt, dat Oostenrijk en Rusland aan Belgie hunne bemiddeling in de handels-oneenigheden met Frankrijk hadden aangeboden. Dit wordt door de *Indépendance*, mede op gezag van het *Journal de Francfort*, gelogenstraft.

— Bij het onderzoek in de afdeelingen der Kamer van Volksvertegenwoordigers van de begrooting der middelen voor 1853, is van wege de regering medegedeeld, dat zij de opheffing van het grootste deel der nog bestaande uitvoerregten zoude voordragen, waardoor de schatkist fr. 200,000 zoude verliezen. Ingevolge de aanmerkingen der centrale sectie is de raming der gezamenlijke middelen van fr. 121,849,250 gebragt op fr. 123,224,250. Het tekort over de diensten van 1830 tot en met 1852 is geraamd op fr. 13,085,528.12, na aftrek van hetgeen met eenige voor schulddelging bestemde gelden kan gedekt worden.

—In de zitting der Kamer van Volksvertegenwoordigers van den 12den dezer is, naar aanleiding eener ingekomen petitie, over de uitbreiding van de hervorming der brievenposterij gehandeld. Bij de wet van April 1849 is het port voor een binnenlandschen brief van de gewone zwaarte gesteld op tien centimes voor de briefwisseling op korte afstanden, en op twintig centimes voor al de overige binnenlandsche briefwisseling, met bepaling echter dat het briefport voor alle binnenlandsche brieven op tien centimes zoude worden gesteld, zoodra de zuivere opbrengst der brievenposterij twee millioen franken zoude bedragen. Eenige leden ondersteunden het verzoek der petitie om de invoering van het eenparig briefport, welke naar hunne verwachting ook voor de schatkist voordeelig zoude zijn; daar de jaarlijksche toeneming der opbrengst van het briefport vóór de posthervorming gemiddeld slechts fr. 80,000 en daarna fr. 200,000 bedroeg; zij voerden ook aan, dat de Staat thans op het hem voorbehouden brievenvervoer eene winst behaalde van veel meer dan de helft der kosten, en dat deze woekerwinst te minder billijk konde geacht worden, daar hij op het vervoer van dagbladen en ander drukwerk verloor. Een der leden merkte daartegen aan, dat het briefport eene belasting was van weinig drukkenden en kwellenden aard, die, al mogt zij ook het dubbel van het tegenwoordige bedrag opbrengen, eerst na andere meer drukkende belastingen behoorde te worden verligt. De minister van openbare werken zeide, dat de onzuivere opbrengst der brievenposterij weldra drie en een half millioen zoude bedragen, maar dat de zuivere opbrengst nog niet meer dan fr. 1,700,000 beliep, dat alzoo de door de wet gestelde voorwaarde voor de invoering van het eenparig briefport nog niet aanwezig was.

In dezelfde zitting der kamer is ook het reeds vermelde voorstel van vier leden der regterzijde tot wijziging der wet op de burgerwacht voorgelezen. Het behelst de volgende bepalingen: »Alleen ongehuwden en kinderlooze weduwenaren, beneden den ouderdom van vijf en dertig jaren, en die zich op eigen kosten van eene uniform kunnen voorzien, zijn tot de gewone dienst der burgerwacht verpligt en maken de compagnien uit. In gemeenten waar het aantal zoodanige personen beneden zestig voor elke vaste compagnie is, wordt de burgerwacht bij koninklijk besluit ontbonden."

ENGELAND.

Bij de beraadslaging in de beide huizen des Parlements over het ant-

woord op de troonrede (waarvan in ons vorig nommer reeds een kort berigt is gegeven), is geen amendement op het ontwerp-adres voorgesteld, maar hetzelve zonder stemming aangenomen, zoo als het door ministeriele leden voorgesteld was. In het Hoogerhuis zeide de eerste minister, lord Derby, onder anderen het volgende: » Terwijl het klaarblijkelijk en ontegenzeggelijk onze pligt is, ons van elke bemoeijing met de binnenlandsche aangelegenheden van andere Staten te onthouden, en terwijl ik ten volle het regt erken van elken Staat om zijne eigene aangelegenheden, en daaronder zijne constitutie, zijne regering en al wat alleen tot zijne inwendige belangen behoort, zelf te regelen, moet ik met het oog op de taal en den toon niet alleen maar op de handelingen der vreemde natien, verklaren dat ik tegenwoordig geen gevaar zie van stoornis onzer betrekkingen met eenige buitenlandsche mogendheid, waarmede wij thans in vriendschappelijke verstandhouding zijn, onverschillig welke haar regeringsvorm zij. Aan den anderen kant ben ik het met vorige sprekers eens, dat onze natie, zoo zij onafhankelijk en geëerbiedigd wil zijn, zich niet op de betuigingen en zelfs niet op de vriendschappelijke handelingen van een ander land behoort te verlaten. Terwijl wij de welwillendheid van alle vreemde natien wenschen te behouden, en alle oorzaken van misnoegen en verbittering trachten te vermijden, moet onze wezenlijke en duurzame veiligheid gelegen zijn in onze eigen geschiktheid om ons zelven te verdedigen, in het hart bovenal onzer burgers en vervolgens in de regeling hunner strijdkracht. Hierom is het verblijdend dat het echt Britsche volksgevoel, de gehechtheid aan onze nationale instellingen en de bereidwilligheid om het land te helpen verdedigen, weder sterk genoeg bevonden zijn om ons voor 's lands veiligheid de dienst te verzekeren van eene zoo rappe en degelijke schare jongelieden als ooit in het heetste van den zwaarsten oorlog vrijwillig dienst heeft genomen. Ook erken ik dat er nog veel te doen is tot verbetering van 's lands materiele verdedigingsmiddelen; dit is steeds een voorwerp van aanhoudende zorg voor Harer Majesteits regering."

Na deze blijkbaar vooral op de betrekking met Frankrijk doelende gezegden, sprak lord Derby over de vraag der handelsvrijheid of, gelijk hij het liever noemde, der onbeperkte mededinging van de buitenlandsche met de Britsche volksbedrijvigheid. » Onze nationale welvaart — zeide hij hoofdzakelijk — is in de laatste drie of vier jaren allengs van de onspoeden van 1847 en 1848 hersteld en heeft thans weder de hoogte van het jaar 1846 bereikt en zelfs in eenige opzigten overtroffen. Inzonderheid geldt dit van de arbeidende volksklassen. Dit blijkt uit de toenemende consumtie van thee, koffij, tabak, suiker en andere buitenlandsche artikelen van algemeen gebruik. Dit blijkt verder uit den staat onzer spaarbanken: in de landbouwende gewesten hebben de uit de spaarbanken opgevraagde sommen het bedrag der inlagen overtroffen met 80,434 L. st. in 1846, — met 335,000 L. st. in 1847, — met 782,000 L. st. in 1848 — met 379,000 in 1849, — met 542,000 in 1850, — met 165,000 in 1851, en in dit jaar zullen waarschijnlijk de inlagen het bedrag der opgevraagde sommen nagenoeg evenaren. In de hoofdzakelijk van fabriek-nijverheid bestaande gewesten, is de onspoed ook, doch minder zwaar en minder langdurig gevoeld: de opgevraagde sommen overtroffen aldaar het bedrag der inlagen met f 330,000 p. st. in 1846 en 1847, terwijl van toen af het bedrag der inlagen jaarlijks met 200,000 tot 400,000 p. st. dat der opgevraagde sommen te boven ging.

» Ik aarzel niet te erkennen dat een groot gedeelte van de welvaart der in het landbedrijf en in het fabrijkwezen werkzame arbeiders door die wetgeving, gepaard met andere oorzaken, bewerkt is, welke hun goedkoop en overvloedig voedsel heeft verschaft, en welke ten gevolge van andere omstandigheden niet die nadeelen heeft medegebragt, welke door ons van haar verwacht werden. Met die omstandigheden bedoel ik de groote goudproductie en de groote landverhuizing der laatste jaren. Hadden deze omstandigheden het niet belet, dan zoude ook hier gebeurd zijn wat volgens de theorie door ons gevreesd en voorspeld werd, dat namelijk eene daling van den prijs der levensmiddelen, al het overige onveranderd blijvende, door eene evenredige of zelfs grooter daling der arbeidsloonen gevolgd wordt. Doch de groote toevloed van goud moest vooreerst de geldswaarde van alle artikelen verhoogen, en vervolgens den rentevoet verlagen en hierdoor hen die arbeiders bezigen, in staat stellen om meer te ondernemen en meer arbeid te geven dan hunne middelen anders zouden toegelaten hebben. Daarbij kwam de landverhuizing: in de laatste drie jaren hebben nagenoeg 830,000 personen, veelal in de kracht des levens, meest Ieren doch ook Engelschen, het Vereenigd Rijk voor immer verlaten, en deze vermindering van het aantal arbeid-zoekende handen, moest den prijs derzelve staande houden.

» Doch wat er ook zij van de oorzaken die het hier te lande ingevoerde stelsel voordeeliger voor de arbeidende klassen doen werken dan wij verwachtten, wij moeten thans niet daarop letten maar op de werking zelve en de hierdoor te weeg gebragte en thans duidelijk aan den dag gelegde denkwijze des volks. In de afgeloopen parlements-zitting zeide ik dat ik en mijne ambtgenooten ons in deze vraag aan de beslissing der algemeene verkiezingen wilden onderwerpen, en zelfs de naar ons particulier oordeel wenschelijke maatregelen niet zouden voordragen, indien wij daarbij niet van de ondersteuning der groote meerderheid des lands zeker waren. Nu aarzel ik niet te erkennen dat het land met eene groote en onbetwistbare meerderheid heeft verklaard, niet, althans niet in de tegenwoordige gesteldheid, te willen afwijken van het in onze wetgeving aangenomen stelsel, en niet te willen bewilligen in de invoering eener belasting op den invoer van levensmiddelen. Hebben wij nu eenmaal handelsvrijheid in levensmiddelen, dan is de toepassing van hetzelfde beginsel op andere artikelen onvermijdelijk. In het vrijhandelstelsel, dat is, zoo ik het wel versta, het beginsel om uitsluitend tot stijving der schatkist belastingen te heffen en de artikelen van algemeen verbruik zoo min mogelijk te belasten, zie ik groot voordeel voor het tegenwoordige, maar ook groote bezwaren en toekomstige moeijelijkheden: ik ben niet zeker — God geve dat ik mij bedrieg — of dat stelsel niet door noodzakelijk daaruit volgende veranderingen in de inrigting onzer staatsfinantien, tot toekomstige moeijelijkheden zal leiden. Doch, na de uiting van het volksoordeel, is het niet mogelijk terug te keeren tot eene andere welligt verkieslijke staatkunde; en ware het mogelijk, het zoude zeer onstaatkundig zijn zulk een twistpunt onder de groote volksmenigte te werpen.

» Alzoo onderwerpen wij ons aan 's lands beslissing, en terwijl wij de uit het vrijhandelsstelsel voor belangrijke volksklassen onvermijdelijk voortvloeijende nadeelen zooveel mogelijk wenschen te lenigen, nemen wij dat stelsel aan zonder eenig voorbehoud, en zijn wij bereid 's lands uitspraak opregt en te goeder trouw ten uitvoer te leggen. Welke maatregelen wij tot leniging der even bedoelde nadeelen dienstig achten, is het nu de tijd niet aan te wijzen; maar over een paar weken zal de kanselier der schatkist in het andere Huis mededeelen, welke finantiele maatregelen het bewind in 's lands tegenwoordige gesteldheid dienstig acht."

Na eene vermaning om die voorstellen zonder partijzucht te overwegen, besloot lord Derby met de verklaring, » dat het bewind de door het land nu *eens voor altijd* [*finally*, gelijk in het ministerieel verslag der zitting staat] aangenomen staatkunde even opregtelijk zou ten uitvoer leggen, als of hij en zijne ambtgenooten zelve die staatkunde, waartegen zij tot nog toe bezwaren hadden ingebragt, hadden doen bovendrijven."

— In het Lagerhuis heeft de kanselier der schatkist aangekondigd dat hij den 26sten November de veranderingen in het belastingstelsel zoude voordragen, welke naar het oordeel des gouvernements door de invoering van het vrijhandelsstelsel waren noodig geworden, ten einde het belastingstelsel met de aangenomen handelsstaatkunde in overeenstemming te brengen, en de door het land *duurzaam* te volgen staatkunde in te voeren.

In de beide huizen is eene boodschap van de Koningin ontvangen, waarin hunne medewerking gevraagd wordt om aan de nagedachtenis van den Hertog van Wellington de verschuldigde eer namens 's lands hooge staatsmagten te bewijzen.

De Minister van binnenlandsche zaken, de heer Walpole, heeft in antwoord op de vraag van een der Iersche leden gezegd, dat het gouvernement niet voornemens was voor Ierland nieuwe dwangmaatregelen voor te dragen, maar alleen maatregelen van eene vrijgevige en edelmoedige staatkunde, en daaronder eene wet tot bevredigende regeling der betrekking tusschen den grondeigenaar en den pachter. Ook berigtte de minister dat een maatregel tot codificatie der Engelsche wetten, bij het gouvernement in overweging was.

Het voorstel waarmede het bewind in naam der handelsvrijheid van de zijde der oppositie bedreigd wordt, is op de dagorde van het Lagerhuis van den 23sten dezer gebragt. Men leest aldaar eenvoudig: » De heer Charles Villiers heeft een voorstel betreffende de handelsvrijheid te doen."

— De officiele *London Gazette* van den 12den dezer behelst het in de troonrede vermelde besluit, waarbij een stap tot innerlijke hervorming der Anglikaansche kerk wordt gedaan: het benoemt eene commissie » om onderzoek te doen naar den toestand der kathedrale en collegiale kerken in Engeland en Wales en naar daarmede in verband staande aangelegenheden." De commissie bestaat grootendeels uit geestelijken van de staatskerk.

INDIE.

Met de overlandpost is in Engeland berigt ontvangen dat het grootste gedeelte der in Birmah gelande Britsche krijgsmagt, in het laatst van September naar binnen 's lands tegen de stad Prome opgerukt was; men verwachtte dat de oorlog weldra met de aanhechting van een gedeelte van Birmah aan het Britsche gebied zoude afloopen.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 13 November: 3 pcts. renten fr. 84.85; idem 5 pcts. fr. 107.90
Londen 13 November: 3 pcts. gecons. $100^3/_8$, $100^1/_2$; Nederl. werkelijke schuld $2^1/_2$ pcts. $65^1/_8$; idem 4 pcts. 97, $97^3/_8$.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

*** Op aanstaanden Woensdag den 17den dezer zal de gewone Audientie van den Minister van Kolonien geen plaats hebben.
's Gravenhage, den 15den November 1852.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Dertiende* trekking der *Vijfde* Klasse van de 218de *Staats-Loterij*, op Maandag den 15den November 1852, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:
No. 3411 een prijs van 10,000 gulden,
» 16905 » » » 5000 »
» 9425 » » » 1500 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

EXTRACT.

Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Groningen, van den vijfden November 1800 twee en vijftig, in debet geregistreerd, is *Cornelis Snijders*, laatst woonachtig te Hoogezand, thans verpleegd wordende in het Provinciaal Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen te Zutphen, ter zake van Krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

Voor extract conform,
L. B. LOHMAN, *Procureur*.

*** Ter voldoening aan Art. 28 in verband met Art. 26 van het Wetboek van Koophandel wordt bekend gemaakt, dat blijkens Acte de dato 8 November 1852, voor den te Arnhem standplaats hebbende Notaris Mr. *Gerard van Eck*, verleden door Mevrouw de weduwe *Zeger Reinier Allardus Reijers*, geboren *Maria van Embden*, Wijnhandelaresse, en den Heer *Hendrik Hermanus Reijers*, Wijnhandelaar, beiden wonende te Arnhem, eene Vennootschap is aangegaan onder de Firma de weduwe *H. H. Reijers en Zoon*, strekkende, tot het drijven van handel in Wijnen en hetgeen daaraan is verbonden, zoo als die handel thans onder de bovengenoemde Firma gedreven wordt.

En dat bij die Acte onder anderen is overeengekomen:

a. dat de Vennootschap aanvang neemt met primo Januarij 1853, en wordt aangegaan voor eenen onbepaalden tijd, met bepaling, dat indien een der Vennooten ontbinding verlangt, die ontbinding elk jaar op primo Januarij kan plaats hebben, mits dat hij zijn verlangen daartoe vóór of op den 1sten Julij te voren aan zijne wederpartij hebbe kenbaar gemaakt;

b. dat de bewilliging van beide de Vennooten vereischt wordt tot het ter leen geven of nemen van geld, den aan- en verkoop van vaste goederen en het geven van hypotheek.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.